GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 42 KAINA 5 CENTAI KETVIRTADIENIS, SPALIŲ-OCT. 15, 1936 VOL.-METAI XX

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Pranešimai iš įvairių kolonijų parodo, kad šiemet spalių 9-ta buvo paminėta gana rimtai. Daugely kolonijų surengtos prakalbos, atatinkami vaidinimai ir t. p. Tačiau buvo nemažai ir tokių kolonijų, kur nesunku buvo Vilniaus gedulo dieną paminėti, bet į tai nekreipta dėmesio. Vilnius yra visos tautos reikalas ir jo vaduotės akcija privalome visi rūpintis.

Užpereitą sekmadieni, spalių 4-tą, Chicagos šv. Jurgio parapijos klebonui prelatui Mykolui L. Krušui Lietuvos konsulas Ant. Kalvaitis iškilmingai įteikė Gedimino ordiną 3 laipsnio. Ta proga buvo surengtas didelis bankietas su kalbų, dainų ir muzikos programa (apie tai bus plačiau kitam numery).

Ta proga reik pastebėt, kad prelatas M. L. Krušas yra vienas seniausių LRKSA narių-veteranų.

Linkime jam ilgo amžiaus, geros sveikatos ir gausių nuopelnų Bažnyčiai ir Tautai.

Chicagos lietuvių laikraščių pranešimu, Lietuvos konsulas Antanas Kalvaitis šių metų lapkričio 2-rą apleidžia Chicagą ir grįžta Lietuvon. Laikinai Chicagos konsulo vietą užimsiąs Lietuvos Pasiuntinybės Washingtonui sekretorius dr. Mikas Bagdonas. Kas bus paskirtas pastoviu konsulu Chicagai — tuo tarpu nežinia. A. Kalvaitis čia konsulo vietą užėmė 1928 m. vasario mėnesį.

Sovietų Rusija kaltina Vokietiją, Italiją ir Portugaliją, kad jos laužo valstybių neutrališkumo paktą ginklais ir amunicija remdamos Ispanijos sukilėlius fašistus. Sovietu Rusija irgi nemano toliau laikytis to pakto. Ji ketina remti Ispanijos sukilėlius. Toks sovietų nusistatymas vėl sujudino ir taip neramią Europos atmosferą. Ypatingai Anglijos diplomatai darbuojasi, kad neprileist prie naujo krizio, kuris gali įtraukt Europą baisaus karo sūkurin.

Pereita sekmadieni Clevelande įvyko didelės Lietuvių Kultūrinio Darželio atidarymo iškilmės į kurias suplaukė ne tik vietiniai, bet ir gretimų kolonijų lietuviai. Tas darželis bus amžinu lietuvių paminklu šioje Dėdės Samo žemėje. Tame daržely yra pasodintas medelis LRKSA auksinio jubiliejaus atminčiai.

Pasirodo, Ispanijos naminio karo kovose yra žuvusių ir lietuvių. Vieni krito aukomis, kaip nekalti, ramūs gyventojai, o kiti sąmoningai stojo raudonųjų pusėj. Jie nieko nelaimėjo, tik parodė, kad jiems raudonasis idealas buvo svarbesnis už savo pačių tautos reikalus.

Užsienio žinių agentūros praneša, kad sovietų vyriausybė suėmė kaip išdavikus ir sąmokslininkus dar kelis labai įžymius komunistų lyderius. Tarp jų randasi gabiausias sovietų rašytojas, publicistas, ilgametis vyriausybės oficiozo "Izvestija" bendradarbis—Karl Radek, buvęs profesinių unijų viršininkas M. P. Tomskij, "Izviestija" redaktorius Nicholai Buckharin, buvęs paštų ir telegrafų komisaras Aleksei Rykov ir didžiosios industrijos komisaro asistentas Gregory Piatakov. Panašiai, kaip Kamenevas ir Zinovievas, aukščiau suminėti komunistų lyderiai buvo svarbiausi sovietų steigėjai. Sąmokslininkai planavo nužudyt diktatorių Staliną, armijos komisara generolą Vorošilovą ir pasiimt valdžią savo kontrolėn.

PASKIAUSIOS ŽINIOS APIE ISPANŲ NAMINĮ KARĄ

MADRIDE RAUDONIEJI IŠŽUDĖ TRIS TŪKSTANČIUS BEGINKLIŲ GYVENTOJŲ

Spalių 6-tą Ispanijos-Prancūzijos sieną perėję pabėgėliai papasakojo, kad Madride raudonieji išžudė 3,000 gyventojų nužvelgtų, kaip sukilėlių simpatizatorių. Egzekutorių gauja daugumoj sudaro jauno amžiaus radikalai. Beginklių gyventojų žudynės padidėjo nuo rugsėjo 4-tos, kuomet premijiero vietą užėmė Francisco Largo Caballero. Pabėgėliai Prancūzijon pernešė šimtus paveikslų vaizduojančių ispanų čekos kruvinus darbus. Ji žudo ne tik vyrus, bet ir moteris.

Spalių 11-tą sukilėliai užėmė Cebreros ir Tiemblo, kurie randasi prie Alberchee upės, 40 mylių nuo sostinės Madrido. Čia randasi elektros įmonės, kurios aprūpina Madridą elektra.

Sukilėlių armijos kai kuriose vietose jau tik 35 mylių atstumoj nuo sostinės. Raudonieji vietomis stengiasi atsispirt, bet jiems trūksta išlavintų kareivių ir patyrusių vadų.

Alicante raudonieji nuteisė sušaudyt generolą Jose Garcia ir šešis kitus aficierius, kuriuos apkaltino kurstymais prieš raudonųjų vyriausybę.

Raudonieji tęsia savo atakas prieš paskutines sukilėlių pozicijas Oviedo mieste.

Šiaurrytinėj daly nuo Madrido raudonieji buvo atsiėmę Siguenza, bet sukilėliai smarkiomis kontra atakomis vėl išmušė raudonuosius.

Tarptautinio Kryžiaus pastangomis raudonųjų oficialai Bilbao mieste paliuosavo 123 fašistus nelaisvius. Sukilėliai iš savo pusės paliuosavo tiek pat raudonųjų nelaisvių.

Sovietų Rusija išsiuntė keturis laivus prikrautus maistu skiriamu Ispanijos raudoniesiems. Visoj Rusijoj daromos piniginės rinkliavos Ispanijos raudonųjų naudai. Tie laivai iš Odesos plaukia į Alicante.

Spalių 12-tą raudonieji smarkiai bombordavo Bargas. Cordoba provincijoj prie El Duque, raudonieji atmušę sukilėlių atakas. Prie Robledo De Chavela raudonieji sutraukė stiprias jėgas atmušimui sukilėlių. Sierra De Guadarroma kalnuose raudonieji taip pat sustiprinę savo pozicijas.

Sukilėlių vadai tikisi į dešimt dienų galutinai paimti Madridą ir užbaigt naminį karą.

Sukilėlių vadai taip pat ileido įspėjimą visiems Ispanijos gyventojams ir užsieniui, kad niekas nepirktų iš raudonųjų auksinių daiktų ir kitų brangenybių išplėštų iš bažnyčių ir vienuolynų. Tie Ispanijos gyventojai, kurie pirks tokius daiktus, bus patraukti atsakomybėn ir bus baudžiami.

PERKŪNAS TRENKĖ FUTBOLISTUS

Canton, Ohio. — Spalių 6-tą Lehman high school futbolo žaidėjai sporto aikštėj laikė praktiką. Tuo tarpu jų grupėn trenkė perkūnas. Komandos kapitono padėjėją, 18 m., nutrenkė vietoj, kočių Jimmy Robinson sunkai sužeidė—suparaližavo kairiąją koją, kitus dešimt taip pat sužeidė.

Aikštė, kurioje tuo laiku dvi futbolistų komandos lavinosi, yra atvira, lygi, be medžių. Dangus rūščiai niaukėsi ir pradėjo lyti. Žaibų ir griaudimų nebuvo, tik ūmai švystelė ir trenkė. Kai kurie žaidėjai atgavo sąmonę tik už kelių minučių ir neturėjo supratimo, kas atsitiko.

NAUJAS PITTSBURGHO MAJORAS

Pittsburgh, Pa. — Spalių 7-tą nauju miesto majoru paskirtas demokratų veikėjas advokatas Cornelius Decatur Scully, 57 metų amžiaus. Buvęs majoras McNair rezignavo iš majoro vietos dėl nesutarimų su miesto taryba.

ŽUVO DEVYNI MAINIERIAI

Mullan, Idaho. — Spalių 6-tą Federal Mining and Smelting Morning kasykloj įvyko didelė nelaimė.

900 pėdų žemyn nukritęs keltuvas sumalė 9 mainierius.

Darbininkai užbaigę savo šiftą kėlėsi viršun, tuo tarpu susigadino keltuvas ir jie nudardėjo dugnan. Žuvusių kūnai buvo taip sunaikinti, kad tik iš "payroll" rekordų nustatė jų pavardes.

Minėtoj rūdos kasykloj dirba 400 mainierių.

LĖKTUVO NELAIMĖ TIES KĖDAINIAIS

Ties Kėdainiais beskraidydami du naikintuvai ore susidūrė. Nukentėjo abu; vienas su sulaužytu propeleriu ir sumaigytais sparnais vis dėlto laimingai nutūpė dirvoje — lakūnas nesusižeidė. Antrasis, kuriam susidūrus nuplėšta uodega ir trūko vairai, nukrito. Lėktuve skridęs lakūnas leit. Skaržinskas sunkiai sužeistas ir nugabentas į Kėdainių ligoninę. Per keliolika minučių iš Kauno lėktuvu atskrido chirurgas dr. Mickus. Bet jo pagalba buvo nebereikalinga: leit. Skaržinskas mirė.

Velionis buvo ne tik geras lakūnas, bet ir bene geriausias Lietuvoje šaulys. Šaudymo rungtynėse jis visada laimėdavo, važinėjo ir į tarptautines šaudymo rungtynes.

IŠ KAUNO Į KLAIPĖDĄ PER 3 VAL. 30 M.

Bus Paleistas Traukinys, Kuris Darys Nuo 90 Iki 120 Klm. Per Valandą

KAUNAS. — Tobulinant mūsų geležinkelių susisiekimą, kilo sumanymas įvesti greitesnį susisiekimą geležinkeliu su Klaipėda. Pagreitinto susisiekimo galimumai buvo svartsomi geležinkelių taryboje, kuri paruošė ir to susisiekimo planą. Šiomis dienomis geležinkelių tarybos greito susisiekimo Kaunas—Klaipėda planą susisiekimo ministeris inž. J. Stanišauskis patvirtino.

Pagal patvirtintąjį planą kitų metų pabaigoje Kaunas—Klaipėda bus leidžiamas greito susisiekimo traukinys, kurį sudarys dvi sujungtos dumplėmis automotrisos. Iš viso traukinyje bus 150 vietų, kurių 30 bus II kl. vietų, o kitos 120 vietų III-čios klasės.

Iš Kauno į Klaipėdą apie 323 kilometrai, kuriuos greito susisiekimo traukinys nuvažiuos per 3 val. 30 minučių. Didžiausia skuba bus išvystyta nuo Kauno iki Šiaulių—120 kilometrų per valandą, o nuo Šiaulių iki Klaipėdos — 90—100 km. per valandą. Traukinys sustos tik apskrities miestų geležinkelio stotyse. Geležinkelių stotyse traukinys stovės maždaug po 1 minutę ir tik Šiaulių stotyje sustos apie 3—4 minutes. Šio traukinio bilietų klausimas dar galutinai neišspręstas, tačiau manoma, kad bilietai bus normalūs, t. y. nebrangesni, negu į kitus traukinius. Jeigu ir būtų šio traukinio bilietų kainos nežymus padidinimas, tai tik už skubą.

Sumanymas turės būti realizuotas per 10—12 mėnesių. *Šie greitieji traukiniai iš Kauno į Klaipėdą eis kasdien* pagal normalų traukinių judėjimo tvarkraštį.

EKS-KAREIVIS NUŽUDĖ SAVO ŽMONĄ

Worcester, Mass.—Spalių 11-tą eks-kareivis Thomas J. Crosbie, 54 metų, kirviu nužudė savo žmoną.

Crosbie buvo padėtas ligoninėn, kaip pavojingas ligonis. Jo žmona prašinėjo daktarų, kad jį iš ligoninės paliuosuotų. Galų gale pereitą sekmadienį jos prašymą išpildė ir vienai dienai jos vyrą paliuosavo. Kuomet parėjo namo, jis nusekė savo žmoną į rūsį (celler) ir pagriebęs kirvį pirmu smūgiu beveik atkirto jos kaklą.

Crosbie suimtas ir vargu kada nors bus paliuosuotas.

DIDELI LIETUVOS KARIUOMENĖS MANIEVRAI

Rugsėjo mėnesio pabaigoje Jonavos—Kėdainių—Ukmergės rajone įvyko labai dideli rudeniniai Lietuvos kariuomenės manievrai, kurie tęsėsi daugiau, kaip savaitę laiko.

Manievruose dalyvavo visų ginklų rūšių kariuomenės dalys: pėstininkai, kavalerija, artilerija, aviacija, tankai, pionieriai ir technikos dalys. Šiems didiesiems manievrams vadovavo pats Lietuvos kariuomenės vadas generalinio štabo pulkininkas Stasys Raštikis. Atskiroms kariuomenės dalims vadovavo taip pat aukštieji Lietuvos karininkai.

LRKSA JUBILIEJINIS VAJUS BAIGIASI

APSKRITYS IR KUOPOS SUJUDO MINĖTI SUSIVIENYMO AUKSINĮ JUBILIEJŲ

Šiomis dienomis Susivienymo Centras gauna daugiau ir daugiau naujų narių aplikacijų. Mat, Susivienymo Jubiliejinis vajus baigiasi. Pasiliko dar suvirš vienas mėnuo—užsibaigs lapkričio 22-rą.

Kas tikėjosi, kad tokioj nedidelėj Port Carbon, Pa., kolonijoj 282 kuopa ims ir prirašys, ir tai tokiu trumpu laiku, 12-ką naujų narių. **Vis tai darbščių ir pasišventusių kuopos veikėjų dėka.** Kitos kuopos galėtų dar geresnių rezultatų turėti, nes turi platesnę dirvą. Reik tik pasirįžimo ir darbo.

Baigiasi ne tik Jubiliejinis vajus, bet ir jubiliejinis metas. **Gerai, kad nors į pabaigą apskritys ir kuopos sukruto Susivienymo auksinį jubiliejų minėti.** Štai 4-ji apskritis sumanė ir vykdo organizacijos brangios sukakties minėjimo ir vajaus vakarus. Visose Wyoming Klonio kolonijose toki vakarai yra rengiami. Jų nauda yra aiški.

Štai artinasi 1-mos apskrities susirinkimas, kuris įvyks spalių 25-tą Frackville, Pa., ir New York ir New Jersey apskrities susirinkimas—lapkričio 8-tą Brooklyne. **Tuose susirinkimuose bus svarstoma, kaip geriausia paminėti Susivienymo jubiliejų ir užbaigti naujų narių vajų.**

Kitos apskritys ir kuopos turėtų subrusti, nes laiko jau nedaugiausia.

LIETUVOJE VIEŠĖJO ŽYMŪS SVEČIAI

Rugsėjo mėnesio pabaigoje Kaune viešėjo įžymūs mokslininkai ir nuoširdūs lietuvių tautos draugai — Paryžiaus Sorbonos universiteto profesorius Le Fur ir Pittsburgo universiteto profesorė R. C. Mitchell.

Prof. Le Fur revizitavo Vytauto Didžiojo universitetą, o R. C. Mitchell atvyko susipažinti su lietuvių liaudies menu ir tautiniais papročiais. Be to, Kaune ji tarėsi su Lietuvos įstaigomis ir organizacijomis dėl lietuvių tautinio kambario įrengimo Pittsburgo universitete. Abu svečiai Vytauto Didžiojo universitete skaitė kelias paskaitas.

Pažymėtina, kad profesorius Le Fur yra vienas tų žymiųjų pasaulio juristų, kuris 1931 metais Tarptautiniam Haagos Teisingumo Tribunolui pareiškė nuomonę, kad Lietuvai Ambasadorių konferencijos nutarimas Vilniaus klausimu yra neprivalomas. Tada, kaip žinoma, Haagos Tribunolas Lietuvos—Lenkijos bylą išsprendė Lietuvos naudai.

TSB

VAIKŲ PARALYŽIAUS EPIDEMIJA PLINTA

Washington.—Spalių 8-tą Viešos Sveikatos patarnavimo biuras paskelbė, kad pereitą savaitę vaikų paralyžium susirgo 290 vaikų, arba 13 daugiau, negu savaitė anksčiau.

Pietinėj Illinois steito daly, kur paralyžius smarkiai paplito, laikinai uždaromos mokyklos.

Greenfield, Ind. — Spalių 11-tą trys gengsteriai nugalėjo Hancock county šerifą ir pabėgo.

TVENKINY PRIGĖRĖ TRYS VAIKAI

Escanaba, Mich. — Spalių 8-tą tvenkiny prigėrė Clayton Lacomb, 13 metų, jo brolis Lloyd, 11 m., ir Richard Wilson, 7 m. Jie įrstėsi ir susmuko į vandenį.

Tik Donald Little, 8 metų, išplaukė į kraštą.

Joseph Kutches (lietuviška pavardė), 16 metų, rado Donald Little visą šlapią stovintį ant krašto. Šale jo buvo krūva batukų. Jis paklausė, kur kiti jo kompanijonai. Kuomet sužinojo, kad jie vandeny, pašaukė policiją. Skenduolių kūnai buvo išimti už valandos laiko ir atgaivinimo pastangos nuėjo perniek.

ŽIAURUS PATĖVIS

Findley, Ohio. — Spalių 9-tą policija areštavo William P. Leeth, 55 metų. Jis retežiumi pririšo prie virtuvės pečiaus savo 10 metų posūnį Roberth Fencht už tai, kad jis buvo įėjęs virtuvėn pasiimt "pumpkin pie."

Vaikas su tuo retežium, kurs svėrė pusvienuolikto svaro (o jis pats sveria 60 svarų) nuėjo mokyklon. Mokytojai nustebo pamatę tokį retežį, kurio vienas galas buvo perjuostas per vaiko liemenį, o kitas vilkosi žeme.

BALTIJOS TAUTŲ VIENYBĖS KONGRESAS

Rugsėjo 20 ir 21 d. Kaune įvyko Estijos, Latvijos ir Lietuvos vienybės kongresas. Atidarius kongresą buvo sugiedota visų tautų himnai. Į kongresą iš Latvijos ir Estijos buvo atvykę gausingos ekskursijos. Skaityta visa eilė paskaitų apie Baltijos tautų bendradarbiavimą, jų praeitį ir kt.

L. R. K. S. A. IR DARBININKŲ REIKALAI

JUBILIEJINIAI 4-TOS APSKRITIES KUOPŲ VAKARAI

Spalių ir lapkričio mėnesiais yra rengiami L. R. K. S. A. 4-tos apskrities kuopų Susivienymo 50 metų jubiliejaus paminėjimui ir vajaus baigimo vakarai. Vakarai yra rengiami su prakalbomis ir muzikale programa.

Vakarai įvyksta šiose vietose:

Sekmadienį, spalių 18, šv. Kazimiero bažnytinėj svetainėj, Pittstone.

Sekmadienį, spalių 25, šv. Kazimiero parap. bažnytinėj auditorijoj, Plymouth'e.

Sekmadienį, lapkričio 8, šv. Pranciškaus parapijos bažnytinėj svetainėj ,Miners Mills.

Trečiadienį, lapkričio 11 (Armistice Day), šv. Juozapo parapijos bažnytinėj svetainėj, Duryea.

Sekmadienį, lapkričio 15, French Roof svetainėj, Washburn Avenue, Hyde Park, Scranton'e.

Sekmadienį, lapkr. 22, šv. Petro ir Povilo parapijos bažnytinėj svetainėj, Sugar Notch.

Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga visiems dykai.

LRKSA 1-MOS APSKR. KUOPOMS

Sekmadienį, spalių 25-tą, 2-rą val. po pietų, Kiralavičiaus svetainėj, kamp. Nice ir Spring Sts., Frackville, Pa. įvyks 1-mos apskrities susirinkimas.

Visos kuopos prašomos prisiųsti savo atstovus.

A. Leškauskas, pirm.
J. A. Lazarevičius, sekr.

NEW YORK IR NEW JERSEY APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS

LRKSA New York ir New Jersey apskrities suvažiavimas įvyks lapkričio 8 d., sekmadienį, šv. Jurgio parapijos salėje, 207 York St., C. Brooklyne. Prasidės 1:30 val. po pietų.

New Yorko ir New Jersey Susivienymo kuopos prašomos susidomėti Susivienymo reikalais ir būtinai prisiųsti savo atstovus šin susivažiaviman. Yra gana gyvų ir svarbių reikalų, ypač svarbu prirašyti Susivienyman jaunųjų, čia gimusių ir augusių narių ir surengti kuopose prakalbas ir paminėti Sus-mo 50 metų gyvavimo sukaktį. *Apskrities Valdyba*

LRKSA WISCONSIN APSKRITIES KUOPOMS

Apskrities suvažiavimas įvyks spalių 25-tą, 1936 m. lietuvių parapijos salėj, Port Washington, Wis. Šv. Mišios bus 10:30 val. ryte. Pasibaigus pamaldoms, pradėsime posėdį.

Kviečiamos visos kuopos prisiųsti savo atstovus, nes be kitų svarbių dalykų, kurie reikės apsvarstyti, bus renkama valdyba.

Antanas Stauskas, pirm.
S. Jankūnas, raštininkas.

DARBININKŲ TAIKOS REIKALAI

Washington. — Spalių 9-tą Amerikos Darbo Federacijos pildomasis komitetas gavo iš kelių unijų pasiūlymą priimt dešimties suspenduotų unijų delegatus Federacijos metinėn konvencijon, kuri įvyks šių metų lapkričio 16-tą Tampa, Florida.

Federacija, kaip jau žinoma, suspendavo 10 unijų už tai, kad jos prisidėjo prie Industrinių Organizacijų Komiteto. Tarp suspenduotų yra didžiulė United Miners Workers of America, kurios priešaky stovi prezidentas John Lewis, didelis industrinių unijų susivienijimo šalininkas.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
GARSAS
Išeina Ketvirtadieniais Redaguoja M. Zujus

PRENUMERATOS KAINA:
Am. Jungt. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00, Foreign countries$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

LIETUVOJ SVARSTOMI UŽSIENIO LIETUVIŲ KLAUSIMAI

Lietuvos spaudoje vis dažniau keliamas ir svarstomas užsienio lietuvių ir jų tautinės gyvybės išlaikymo klausimas.

Paties svarbiausio mokslo židinio — Vytauto Didžiojo universiteto Draugijos užsienio lietuviams remti skyrius ketina rengti paskaitas užsienio lietuvių klausimais.

Kai kurie laikraščiai ir kai kurie veikėjai labai pesimistiškai kalba ir rašo apie išeiviams gręsiantį ištautėjimą ir kad jų gelbėjimui reikalinga skubi pagelba ir t. p. Kai kurie laikraščiai prirašo įvairiausių receptų. Pavyzdin, yra tokių rašytojų, kurie pataria Amerikos lietuvių laikraščams vsai nesikišti į Lietuvos vidaus gyvenimą, nes jų pastabų, nurodymų ir reikalavimų vis vien niekas neklauso ir nepaiso. Klausant tokių patarimų prisieitų nustoti rašyti ir apie okupuoto Vilniaus krašto padėtį, pavergtų brolių vargus, priespaudas, nes okupantai jų irgi "nepaiso ir neklauso."

Vis dėlto kai kurie veikėjai teisingai yra nurodę, kad Lietuvos vidaus gyvenimas, jos pažanga daro ir darys labai veikiančios ir žadinančios įtakos išeiviuose.

Toliau kai kurie Lietuvos laikraščiai nusiskundžia, kad užsienio lietuviai mažai skaito ir mažai seka Lietuvos perijodinę spaudą, mokslo ir dailiosios literatūros veikalus, kurių ten apščiai leidžiama. Jie siūlo Lietuvos knygų leidėjams turėti Jungtinėse Amerikos Valstybėse savo atstovą, kuris rūpintųsi knygų ir laikraščių platinimo reikalais. Tokį atstovą Lietuvoje reikėtų turėti Amerikos laikraščiams ir knygų leidėjams.

Tai gražios sugestijos, tik jos nelengvai įvykdomos. Kiek mes atmenam, viena buvus stambi Lietuvos knygų leidykla buvo atsiuntus savo atstovą, kurs buvo atsigabenęs daug knygų. Vienok jo įsteigtas knygynas pačiame didžiausiame lietuvių išeivių centre Chicagoj neilgai išsilaikė. Kad Lietuvoj leidžiamos knygos ir laikraščiai neplinta Amerikos lietuvių tarpe, bene svarbiausia priežastis, kad jų kalba perdaug naujoviška. Lietuvoj bepigu. Ten šimtai tūkstančių jau yra perėję pradžios, vidurines ir aukštąsias mokyklas, kur mokoma lietuvių kalba, pasekamas jos progresas. Tuo tarpu Amerikoj nei vyresnioji karta, nei jaunesnėsės kartos tokių progų neturėjo ir neturi. Tiesa, yra 47 parapijų pradinės mokyklos, trys mergaičių akademijos ir bernaičių kolegija, kurios nemažai jaunuolių pralavina, bet šimtai tūkstančių pasilieka be jokio lietuvių kalbos lavinimo. Jiems lietuviškos knygos ar laikraščio skaitymas yra neįmanomas. Čia ir yra svarbiausia problema, kaip tą daugumą prieiti ir išmokyti lietuvių kalbos—skaitymo ir rašto? Tiesa, kitados nemažai bemokslių išmokino skaityt ir rašyt lietuvių kalbos vakariniai kursai. Prie gerų norų ir pastangų ir nūnai tie kursai galėtų gyvuoti ir nemažai naudos atnešti.

Labai gerą darbą atlieka Užsienio Lietuviams Remti Draugija, kuri jau daugelį mokyklų, ypač aukštesniųjų, aprūpino tinkamais lietuvių kalbos rankvedžiais. Ji be abejonės aprūpintų ir tuos kursus, jei tik jie veiktų ir tokių rankvedžių reikalautų.

Taigi pirmiausia reikia stengtis išeivius išmokyt lietuviško skaitymo ir rašto, bent šiek tiek priruošti prie kalbos progreso ir tada lengviau bus galima įsiūlyt lietuvišką knygą ir laikraštį.

Kun. Dr. V. Bartuška

PIRMĄSIAS NEPRIKLAUSOMOS VALSTYBĖS KŪRIMO DIENAS PRISIMINUS

Keistai man atrodo Vasario 16-tos ir rugsėjo 8-tos Tautos šventės šventimas Lietuvoje.

Dr. J. Grinius ir Dr. Z. Ivinskis įrodinėjo, kad rugsėjo 8-ta Tautos šventė netinka. Mūsų valstybė iki šiolei šventė vasario 16 dieną, kurią Tautos Tarybos viešai paskelbta nepriklausomybė.

Vokiečiai, arba, geriau sakant, vokiečių alldeutschiai, imperialistai su Oberostu pajuokė tą Tarybos paskelbimą, ir jų organai vadino tai neįmanomu daiktu, kvailyste, vaikų žaidimu. Apsidirbę su Rusais 1918 m. kovo mėn. 23 d. vokiečiai, rodydami neva gerą gestą Ententei, pripažino Lietuvą nepriklausoma valstybe, surišdami ją savo militarėmis, muito, susisiekimo ir ekonominėmis konvencijomis, be to, dar užkraudami Lietuvos atvadavimo išlaidas. Vasario 16 nepriklausomybę paskelbė visos tuomet buvusios partijos: Socialdemokratai, Pažangieji, Demokratai ir Katalikai.

Bet tie patys atstovai: Socialistų vadas inž. S. Kairys, Pažangos—Tautininkų — Ant. Smetona, Demokratų — Dr. J. Šaulys, — daug pasidarbavęs Lietuvos vardo ir jos laisvės įgijimui, Dr. Gabrys ir Katalikų atstovas Kun. Dr. V. Bartuška, Lausannos pavergtų Tautų konferencijoj 1916 m. gegužės 29—birželio 2 d. paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstija. Tai buvo *pirmas neutralioj šaly Šveicarijoj paskelbtas nepriklausomos Lietuvos aktas.* Tą aktą pasekė — Amerikos Liet. Katalikų Tarybos 1917 sausio m. ir Tautininkų organizacijos kiek vėliau, bet tą pat mėnesį. Tą nepriklausomybės aktą paskelbė Rusijos dešiniosios partijos 1917 m. birželio mėn. Kas ypatinga, tai, kad prie nepriklausomybės paskelbimo Lausannoj birželio mėn. asistavo ir vokiečių agentas baronas von Ropp'as, kuris ir vėliau visą laiką buvo tarpininku tarp vokiečių valdžios ir Tautos Tarybos Delegacijos Lausannoje. Ir Pavergtų Tautų Kongrese Lausannoj vas. 2 d. jisai nenorėjo, kad lietuviai paskelbtų Lietuvą nepriklausoma valstybe, bet kad pasitenkintų nieko nereiškiančiu žodžiu "laisva." Tą deklaraciją teko skaityti man, kaip laisvam piliečiui. Ją aš baigiau tokiais žodžiais: *"Lietuva, taip amžiams slenkant skaudžiai savo kaimynų apvilta,* nemato tikros ateities ir kitos garantijos, patikrinančios laisvės saugumą, *kaip visiškoj nepriklausomybėj."* Tai buvo pirmas atgimusios Tautos šūkis. Tas pat simbolinis von Ropp'as, Lietuvos dvarponis, gyveno Berlyne — ir buvo Lietuvių—Vokiečių draugijos Pirmininkas ir tos draugijos laikraščio, "Das Neue Litauen" redaktorius. Ir jo prisidėta prie Nepriklausomos Lietuvos paskelbimo Berlyne, 1918 m. kovo 23 d., bet taip pat veidmainingai, kaip kad Lausannoj. Vokietija, kovo 23 d. paskelbdama Lietuvą neva nepriklausoma valstybe, užkrovė jai milijonų naštą. Kaip rašė apie to akto paskelbimus Prancūzų oficiozas "Le Temps," (1918. III. 26), 20 išrinktųjų Lietuvos atstovų, neatsiklausdami liaudies, surišo Lietuvą pančiais, ko nepadarė Lausannos konferencija. Tad *birželio 30 d. galėtų būti lietuvių tautos—Valstybės Šventė.*

"XX Amžius"

Apžvalga

"O PŪST PRIEŠ NUTAUTINIMO VĖJĄ NE TIK REIKIA, BET IR GALIMA"

Savaitraštis "Amerika" išspausdino savo bendradarbio J. Žeguniškio raštą, kuriame jis nurodo, ką gali nuveikt idealizmas paremtas veiklumu, viltimi ir pasirįžimu "pūsti prieš vėją."

Nežiūrint sunkių ekonominių laikų, darbštumas ir pasirįžimas nugali visas kliūtis ir duoda gerų vaisių.

"Amerika" paduoda tokių pavyzdžių:

"Shenandoah, Pa., parapijos mokykla įsteigta pernai. Praėjusių poros metų laikotarpy naujų bažnyčių susilaukė Rochester, N. Y., Maspeth, N. Y., Providence, R. I. Aukštesnė (High School) mokykla jau su trimis skyriais veikia S. Pittsburghe, šale pilnos pradžios mokyklos. Paminėtame Providence statomi namai steigiamai mokyklai, seselėms mokytojoms namai nupirkti. Net tokia maža parapija, kaip Dayton, Ohio, irgi rimtai planuoja turėti savo mokyklą.

Paminėti pavyzdžiai rodo, jog galima pūsti prieš vėją ir sunkiais laikais, ir mažose kolonijose.

Turėtume rasti gerų pavyzdžių ir prieš kitą pragaištingą negerovę. Tai nuolatinis aimanavimas dėl lietuvių kalbos likimo. Ne paslaptis, jog daugelis žmonių pranašauja neilgą amžių lietuvių kalbai Amerikoje. Prieš tokias nuomones reikia vesti griežtą ir planingą kovą.

Reikia kovoti ir prieš tokias nuomones, kurios perša visai žalingus receptus—kalbėkime angliškai, bet būkime lietuviai dvasioje. Ta nuomonė ir spaudoje ir viešuose susivažiavimuose gerokai sutramdyta. Ji viena pavojingiausių lietuvybės graborių.

Čia norisi pacituoti didžiojo rusų priespaudos laikų lietuvybės apaštalo, kanauninko Sil. Gimžausko, trumpą eilėraštį:

Nėr tėvynės be liežuvio,
Kiekviena šitai gali suprasti:
Atimk kalbą nuo lietuvio
Tai Lietuvos jau ir nesti.

Taip dainavo kanauninkas Gimžauskas žiaurios rusų priespaudos laikais, kada lietuviams norėta išplėšti lietuvių kalba, o jos vietoj brukta rusų arba lenkų. Tada nutautintojai šnekėjo, jog geriau atsisakyti nuo 'mužikiškos kalbos.' Ir jiems gerai sekėsi, bet vis dėlto sutiko tvirtą gynimosi užtvarą.

Paminėtas kan. Gimžauskas Vilniaus vyskupijoje vedė išganingą lietuvinimo propagandą. Kada rusų žandarai susekė tos propagandos pėdsakus, paties kan. Gimžausko vienas artimas draugas įkalbinėjo atsisakyti nuo lietuvybei reikalingo darbo. Štai kaip kan. Gimžauskas atkalbinėtas:

'Juk esam jau žuvę. Po kelių metų būsime visi rusai ir pravoslavai. Nėra jau jokios vilties tautos atgaivinti. Toksai rusų stiprumas, toksai baisus jų prispaudimas. O atsispirti visai nėra kam. Kas gali prieš vėją pūsti.'

Bet į tokius argumentus kan. Gimžauskas šiaip atsakė:

'Šventai tikiu, kad caro valdžia sutrupės. Kovosim iki grabo lentai. O toliau kovotojų atsiras daugiau. Ir savo teisę atkovosime.' (Citatos iš kun. A. Miluko redaguojamos "Žvaigždės," (1936 m. nr. 3).

Štai kodėl Lietuva prisikėlė—ji turėjo ne vieną tokį Gimžauską, **kurie drįso pūsti prieš vėją.**

Ir Amerikoje lietuvybė neišliks, jei neturėsime daugybės pasiryžėlių, kurie visu atkaklumu, visu savo lietuvišku krauju galėtų be jokių kompromisų pūsti prieš nutautinimo vėją.

O pūsti prieš nutautinimo vėją ne tik reikia, bet ir galima."

KANAUNINKAS PROF. F. KEMĖŠIS RAGINA GELBĖT AMERIKOS LIETUVIUS

Žinomas publicistas ir veikėjas kan. prof. F. Kemėšis, visą metą praleidęs Amerikoj, grįžo Lietuvon. Vilniui Vaduoti Sąjungos organe "Mūsų Vilnius" jis padavė pluoštą žinių apie Amerikos lietuvius, jų tautinį darbą ir Vilniaus vadavimo akciją.

Lietuvybės klausimu prof. Kemėšis pareiškęs tokių minčių:

"Taip, lietuvybei tenai graso didžiausi pavojai. Žymi jaunųjų dalis lietuvių kalbos nebemoka. Kiti per menkai moka, kad galėtų pasekti Lietuvos gyvenimą. Mokytis nėra jiems nei noro, (bijoma bet kokio sunkesnio darbo), kartais nei galimybės. Stipriausios ligi šiol lietuvybės tvirtovės—parapijos ir bažnyčios—ima trupėti, nuolat plaunamos amerikanizacijos bangų. Natūralieji lietuvybės sargai—kunigai ir sesers mokytojos— ima dvasioje silpnėti. Artinasi lemiamoji valanda, kada lietuvybės klausimas galutinai nukryps į vieną ar kitą pusę—į gyvybės ar mirties kelią. Viena tėra aišku, kad vien savo jėgomis mūsų išeivija nebepajėgs savo lietuvybės išlaikyti. **Ten gyvai reikalinga didžiulė moralinė ir net materijalinė visos tautos bei valstybės parama.** Tik visai mūsų tautai sukrutus gelbėti mūsų išeivijos tautinę gyvybę—toji gyvybė galės būti išgelbėta.

"Kas ten pirmoj vietoj reikalinga, tai stipri viešoji opinija, kuri paremtų moraliai visus už lietuvybę kovotojus ir sulaikytų silpnadvasius nuo mirtį nešančių eksperimentų. Žymesnei moralinei ir materijalinei tautos paramai pasireiškus, jaunimo tarpe netruks atsirasti lietuvybės pranašų bei apaštalų. Į tuos apaštalus kandidatai jau auklėjami tam tikrose įstaigose. Tik jiems reikės duoti darbo.

"Ir Vilniaus darbas eitų didesniu tempu, jei negrestų įvairūs pavojai mūsų išeiviams, kurie šaldo lietuvišką kraują ir stabdo gyvesnės akcijos pasireiškimą.

"Daug vilčių išeivijos patrijotai deda į kuriamą Pasaulio Lietuvių Sąjungą. Atrodo, kad tik ji viena (N. B. Jei visos tautos ir valstybės bus nuoširdžiai remiama) tegalės naują gyvybę sužadinti. Tada, be abejo, ir Vilniaus darbas gautų naujų impulsų ir naujos energijos."

TELŠIAI MINĖJO VYSK. STAUGAIČIO JUBILIEJŲ

Rugsėjo 20 d. Telšiuose iškilmingai paminėtas J. E. vyskupo Staugaičio 70 m. amžiaus ir 10 m. ganytojavimo jubiliejus. Katedroje įvyko iškilminga suma. Jubiliato pagerbti atvyko J. J. E. E. vyskupai, kat. akcijos vadai, vietos valdžios atstovai, daug studentų, kat. organizacijos. Buvo apie 250 vėliavų.

Po sumos J. E. vysk. Būčys pasakė pamokslą. Pamaldoms pasibaigus jubiliatas ir aukštieji svečiai priėmė paradą. Po to įvyko iškilmingi pietūs ir posėdis.

Jubiliatą, be daugelio kitų, sveikino Prezidentas A. Smetona, šv. Tėvo atst. ark. Arata ir kt.

LIETUVOS BANKO VEIKIMAS

Svarbiausias Lietuvos banko uždavinys yra tvarkyti krašte esamų pinigų apyvartą.

Jis veikia pagal savo atskirą įstatymą ir todėl jo veikimą jokios pašalinės įtakos neliečia. Savo tvirtą nusistatymą išlaikyti Lietuvos valiutą pilnaverte, bankas yra pilnai ištesėjęs. Dėl to šiandien Lietuva yra eilėse tų nedaugelio valstybių, kurios sudaro taip vadinamą aukso bloką.

Be to, Lietuvos bankas yra ir vyriausias kreditų tvarkytojas visame krašte. Nei vienas didesnis bankas neapseina be Lietuvos banko pagelbos. Bet nemažai kreditų Lietuvos bankas yra suteikęs įvairioms ūkio šakoms ir be kitų bankų tarpininkavimo. Kiek ir kokioms ūkio šakoms yra tekę Lietuvos banko kreditų, matyti iš šios lentelės:

Žemės ūkio produktų išvežimui į užsienį	12,900,000 lt.
Miško medžiagos išvežimui į užsienius	1,990,000 "
Pramonės dirbinių išvežimui į užsienius	12,900,000 "
Žemės ūkio gaminių apdirbimo pramonei	14,280,000 "
Miško pramonei	2,320,000 "
Kitokioms pramonės įmonėms	17,290,000 "
Žemės ūkio draugijoms	190,000 "
Ūkininkų kredito koperatyvams	1,800,000 "
Ūkininkams betarpiškai	2,210,000 "
Vidaus ir užs. prekybai	5,330,000 "
Įvairioms kredito įstaigoms	6,570,000 "
Kitiems reikalams	1,920,000 "

Taigi, iš viso Lietuvos bankas yra davęs 79,7000,000 litų įvairių paskolų, iš kurių daugiausia tenka žemės ūkiui. Iš įdėtos lentelės matyti, kad Lietuvos Banko apie 40 procentų visų paskolų tenka žemės ūkiui.

Šių metų vasarą, dar pirmą kartą šio ūkiško sunkmečio laikais, pasireiškė padidėjęs indėlių plaukimas į kredito įstaigas. Visos Lietuvos kredito įstaigos, neskaitant kredito koperatyvų, prieš penkerius metus turėjo 199 milijonus litų indėlių, o šiais metais indėlių suma siekia jau 210 milijonių litų. Vadinasi, per penkerius metus Lietuvoje indėlių padidėjo 11 milijonų litų. Indėliams kredito įstaigose didėjant, tuojau krašte atsirado daugiau laisvų pinigų ir bankai pradėjo lengviau duoti įvairių paskolų.

Labai svarbu yra dar tai, kad šiemet žymiai padidėjo Lietuvos banko aukso fondas. Praėjusiais metais aukso fondo vertė buvo 40 milijonų litų, o šiais metais aukso fondo vertė siekė jau 65 milijonus litų. Taigi, per metus aukso atsarga Lietuvos banke padidėjo 25 milijonais litų. Todėl toks aukso padidėjimas žymiai palengvina visokius išmokėjimus užsieniams ir stiprina pasitikėjimą Lietuvos litu. TSB

"MOTINĖLĖS" SEIMAS

Šiuomi skelbiame Lietuvių Romos Katalikų Apšvietos Dr-jos "Motinėlė" seimą, lapkričio 11 d., 2-rą val. po piet, Hotel New Yorker, 34th ir 8th Ave., New York City.

Iškilmingos Mišios už gyvus ir mirusius dr-jos geradarius bus laikomos tą dieną, 9-tą val. Aušros Vartų bažnyčioje, Holland Tunnel Plaza, New York City.

Su sprendžiamu balsu seime galės dalyvauti visi, kurie yra užsimokėję bent už 1935 m. nario mokestį.

Kun. dr. J. Koncius, pirm.
Kun. J. Vaičiūnas, vice pirm.
Kun. J. Balkūnas, sekr.
Kun. N. Pakalnis, iždininkas
Kun. A. Jurgutis, iždo glob.
Kun. F. Juras, iždo globėjas.

ATVYKO POPIEŽIAUS SEKRETORIUS

New York. — Spalių 8-tą laivu "Conte di Savoia" atvyko Amerikon Popiežiaus Pijaus XI-jo sekretorius kardinolas Pacelli. Aukštasis Bažnyčios dignitaras šioj šaly praleis vieną mėnesį laiko.

VILNIUS IR MŪSŲ KOMPOZITORIAI

Gal kas mano, kad mūsų kompozitoriai yra atsitolinę nuo gyvenimo ir kuria tik tokios rūšies veikalus, kurie ateina mintin. Atrodo, lyg jie neseka didesnių tautos pergyvenimų. Taip nėra ir tą neseniai teko sužinoti, kuomet iškilo klausimas tuo reikalu muzikų tarpe. Vieni reiškė nuomonę prieš, kiti—už, nei vieni nei kiti neturėjo rimtų argumentų. Kad tas dalykas būtų aiškus, nutariau atsikreipti į mūsų muzikos istoriką J. Žilevičių, kad gavus rūpimu klausimu jo nuomonę. Gavęs jo nuomonę, paremtą faktais, čia ją stengsiuos pareikšti sutrumpintoje formoje.

Anot J. Žilevičiaus nuomonės, nesą buvę paskutiniaisiais amžiais didelių tautose įvykių, kad kompozitoriai nebūtų muzikoje juos įamžinę. Visos tautos turi savų kompozitorių sukurtų veikalų, kur ištisas istorijas apima. Pavyzdžiui: latviai turi operą, kurioje atvaizduoja tautos kovas už nepriklausomybę. Bolševikų kompozitoriai artimai dalyvauja komunistiškose idėjose. Musolinio, Hitlerio idėjos taipgi jų idėjos kompozitorių muzikoje yra platinamos. Lietuvos nepriklausomybės kovose mūsų kompozitoriai rašė prie patriotinių tekstų muziką ir kėlė pasirįžimą. Mūsų didis kompozitorius Sasnauskas savo kantatoje "Broliai" garsuose atvaizduoja kai kuriuos mūsų tautos istorijos bruožus. Vytauto metais mūsų kai kurie kompozitoriai sukūrė tam pritaikintus kūrinius. Šiaip gyvenime jie irgi daug veikalų prirašo įvairiems reikalams pritaikintų, pav.: kariuomenės dainų, skautams, mokykloms ir kt. Ypatingai mūsų kompozitoriai Vilnių turi arti širdies ir jo reikalams yra gana plati literatūra susidariusi. Čia paduodu J. Žilevičiaus įžiūlią ištrauką:

"Pirmutinis muzikoje apie Vilnių pasireiškė mūsų mylimas kompozitorius Č. Sasnauskas kantatoje "Broliai." Vienoje vietoje jis įveda Aušros Vartų giesmės melodiją, kur kalbama "Lietuva ir Žemaitija, Tu turi Vilniuj' Mariją..."

A. a. kun. Brazys yra parašęs mažą kantatą Vilniaus garbei (tebėra rankrašty).

Daugiausia pasižymėjo amerikiečiai arba vėliau atkeliavę Amerikon. Čia jų visa eilė: A. Vanagaitis—"Ei, pasauli! Mes be Vilniaus nenurimsim!" ir "Vilniun trauk!"—dainos chorui.

A. a. J. Žemaitis—"Vilniaus kalneliai." J. Čižauskas — "Vilniaus Senelis" kantata. Dar yra mažesnių dalykėlių, kurie, manau, čia nesvarbūs..."

Kaip toliau matysime, daugiausia Vilniaus reikalams yra parašęs pats J. Žilevičius.

"Pirmutinė mano parašyta "Vilniaus!", kuri labai populiari Lietuvos choruose ir kariuomenės orkestruose perdaryta į maršą. Originalas parašytas mišram chorui. Amerikoje mažai dainuojama, nes ji persunki. Vyrų chorui "Į Vilnių!" dar rankrašty, bet Lietuvoje buvo keletą kartų koncertuose dainuota. Kantatoje Vytauto garbei, kurią parašiau prie Jakšto žodžių, yra labai smarkių ir įspūdingų vietų. Pav. "Vytaute, tavo Vilnių štai plėšikas laiko užgrobęs kruvinuos naguos... Galiūne, mesk jiems savo prakeikimą, te jųjų dienos būna, kaip naktis, tegu neranda niekad atleidimo, tesie jų pelnas—gėda, pražūtis!" Tiems žodžiams ir muzika vaizdžiai pritaikinta. Veikalas sunkus ir didelis. Buvo Chicagoje keli metai atgal išpildytas "Dainos" choro keletą kartų. Lietuvoje—Dotnuvos Akademijoje. Mažesnė kantata Steponaičio žodžiams. Ten yra užbaigoje malda sekančiu tekstu: "Maldaujam atvėrę krūtines, padėk mums kovoje, Visagalis! Lai būna laisva mūs sostinė..." Na, o pats didžiausias, tai muzikalinis scenai veikalas su 12 dainų chorui, solo, trio—"Už Vilnių!" prie Steponaičio žodžių. Manau, nereikia skųstis tuo reikalu, tik reikėtų gerų norų, patriotizmo ir pasišventimo, o dainuoti yra kas."

Tiesa. Daug panašių dalykų turime ir kitiems reikalams pritaikintų. Nesuprantama, kodėl bijomasi specialiems reikalams specialius ir veikalus atlikti. Šlykštu ir skaudu darosi nuėjus į tautinius minėjimus, kur susikaupiama prie rimtų kalbų, o tuo tarpu choras ar solistai "džiokus" krečia, apie meilę dainuoja, arba komedijėles vaidina. Toks elgesys įžeidžia lietuvio sielą. Ateityje organizacijos, rengdamos tautinius minėjimus, turėtų programų pildytojams pastatyti sąlygą veikalų pildyme.

Kadangi šis klausimas seniai kai kuriuos visuomenės veikėjus įdomavo, tame tarpe ir mane patį, įsidrąsinęs pateikiu šią žinią visuomenei. Tuo pačiu matome, kad mūsų garbingi kompozitoriai eina žingsnis žingsnin su tautos sielvartomis, tik reikia su jų kūryba susipažinti. Mūsų programų rengėjai tuosyk nevers kaltės mūsų kompozitoriams, būk jie nieko nerašą.

V. Garbegynis

KAIP VOKIEČIAI DEDA PASTANGAS APSEITI BE UŽSIENIŲ

Anglų laikraštis Daily Mail rašo apie vokiečių pastangas gamintis savo krašte įvairią žaliavą, kad nereikėtų ją įvežti iš kitų valstybių. Hitleris, Niurnberge kalbėdamas apie tai, kad Vokietija po 4 metų savo pramonei turėsianti ir savo žaliavos, turėjęs galvoje tą paažngą, kurią daro vokiečių mokslas įvairių padirbinių gamybos srityje. Pasak Daily Mail, Vokietija jau seniai garsi visokiais "erzacais." Ir dabar Vokietija pagaminanti 90 procentų visos žaliavos, reikalingos dirbtiniam šilkui gaminti. Dabar gana plačiai pradėta gaminti ir medžio medžiaga, pavaduojanti medvilnę. Šiemet tos medžiagos jau pagaminta 70,000 tonų. Audiniai iš tos medžiagos jau pardavinėjami ir vadinami "vistra." Kai ta medžiaga sumaišoma su vilnomis, ji pavadinama "volstra." Šiuo metu, esą 20 procentų vokiečių kariuomenės aprengta audeklais, pagamintais iš tokių padirbinių.

Kitas svarbus Vokietijai dalykas—kuo pakeisti naftą, kurią iki šiol vokiečiai įsiveždavo tik iš užsienio. Per metus vokiečiai suvartoja 4,000,000 tonų nafto. Pernai jiems pavyko rasti naftą ir savo žemėje; savi nafto šuliniai pernai davė 429,000 tonų. Be to, vokiečiai visokiais būdais pasigamino nafto iš lignito ir akmens anglies. Dabar sintetinio nafto gamyba yra sujungta į vieną įmonę. Vis dėlto, sintetinis žibalas dar brangesnis, už įvežtinį.

Nuo 1926 metų daroma pastangos gaminti sintetinę gumą. Per metus Vokietijai jos reikia 70,000 tonų. Toje srityje šis tas jau pasiekta ir dirbtinio kaučuko padangomis važinėja pašto ir kariuomenės automobiliai. Ir dešroms žarnos gaminamos sintetinės. Iki šiol vokiečiai įsiveždavo per metus 34,000 tonų žarnų.

Be visokių padirbinių, vokiečiai stengiasi skatinti ir naturalinės žaliavos gamybą. Labai remiama naturalinio šilko gamyba, didinami linų ir kanapių sėjami plotai, taip pat nustatytas planas priveisti avių iki 10,000,000. Dabar Vokietija jų turi tik 3,800,000.

KOMUNISTŲ KONSTITUCIJA

Jau penktas mėnuo, kai visoj sovietų Rusijoj "gyvuoja laisvė visiems josios piliečiams: laisvė spaudoj, laisvė kalboj, laisvė susirinkimuose, ir devynios galybės kitų, įstatymais numatytų teisių ir laisvių." "Dabar visi Rusijos sūnūs ir dukterys laisvai, be jokių trukdymų, gali rinktis, kas juos valdys ir kaip jie bus valdomi. Dabar nauja gadynė. Dabar Rusijoj ne tik rojus, bet ir pats dangus."

Juk ar visa tai neišdėstyta taip, kaip ant delno, naujoj komunistų konstitucijoj!?

Na, draugai! Broliai! Komradai! Kokių plynių čia lūkuriuojate? Juk jau nuo vienuoliktos birželio beribė laisvė visoms jūsų užgaidoms net rojaus raugalu atsirūgsta; o jūs šioj prietarų pakalnėj tebevargstat.

Palaukite; kur čia ta konstitucija? Ką tik čia po ranka turėjau. O, še! Bet ne; čia popiera jau pageltonavus; nemaža dulkių mačiusi. Aha! tai pirmutinė "Rusijos Socialistų Sovietų Federalinės Respublikos" konstitucija, penktojo Sovietų kongreso sustatyta liepos 10, 1918 m. Čia irgi laisvė ne tik žadėta, bet ir užtikrinta. Ne ką kita skelbia ir 1923 metų konstitucija, kurią sustatė Sovietų Respublikų Unija (USSR). O visas šis nususių popiergalių kapas laiduoja visas privilegijas ir visišką laisvę, kuri buvo paskelbta 1919 metais, o dabar pakartojama ir da daugiau tos svaiginančios laisvės pridedama. Ta pastaroji konstitucija, ačiū Leninui, da ir iki šiai dienai visiems laiduoja "laisvę, vienybę, brolybę ir ramybę."

Bet štai ir ta naujoji, "laisve nešina," konstitucija. Net 146 straipsniai, suskirstyti į trylika skyrių, apimančių Sovietų Uniją, valstybės sustatymą, įstatymdavystę ir pildomąją vyriausybę, vietinę valdžią, teisdarystę, piliečių teises ir pareigas, rinkimų sutaisymą ir tt.

Nemaža laikraščių, ypač Europoj, mato šioj konstitucijoj gerą žingsnį pirmyn, Rusijos "sudemokratėjimo" link; kiti net tokie naivūs, kad net pramato nuosavybės pripažinimą, diktatūros galą, ir galų gale, net ir tikėjimo pakentimą, jei nestačiai priėmimą. Na, ko daugiau ir reikia? Ir iš tikrųjų, rodos, ta raudonoji Rusija nors kiek nublanko.

Konstitucija skelbia, kad darbas, tai kiekvieno piliečio pareiga; anot Šv. Povilo, jeigu kas nedirbs, te ir nevalgo, ir aiškina, kad USSR ima "iš kiekvieno sulig jo gabumų," ir duoda "kiekvienam sulig jo darbo." Tai kas link nuosavybės, nei per plauką nieko naujo. Net iš pat pradžios, komunizmui įsigalėjus, namai, asmenė nuosavybė ir pinigai buvo kiekvieno nuosavybė, bet nuolatos patenką valdžios ar jos tarnų ūpui. Sodai, daržai ir įrankiai jiems apdirbti, visados buvo žmonių nuosavybė. Bet dabar visų tų nuosavybių išskaitliojimas sumažino ir suvaržė jau ir taip apribotą piliečių nuosavybę. Naujoji konstitucija nepažymi tų paskyrimų didumo bei padalinimų, tai greičiausia reiškia nedidesnius, kaip ir anų konstitucijų, jei da nemažesnius.

Nuosavybės reikale valdžia lieka vienatinė visko savininkė, teikianti savo nusipelniusiems piliečiams turtų, namų ir laukų naudojimą (ne pačius turtus, bet tik jų naudojimą), kuris naudojimas gali bet kada būti atšauktas, atimtas. Žmonės gali šiais turtais naudotis, net ir pralobti; bet vargiai bau galima tuos turtus kam kitam pavesti.

Dešimtasis skyrius aiškina piliečių teises ir pareigas, teisę dirbti ir ilsėtis. Čia taipgi randasi mokslas, ligoj ir senatvėj aprūpinimas (jei senatvės sulauksi), kalbos laisvė, susirinkimai, demonstracijos, žmogaus ir šeimos neliečiamybė ir tt. Bet visa tai buvo ir 1925 metų konstitucijoj. Penktasis ir šeštasis 1925 m. konstitucijos straipsnis taip pat skelbė unijos ir darbininkų teises, kalbos laisvę, susirinkimus, eisenas bei procesijas, spaudos laisvę ir tt. Spaudos laisvė, ištikrųjų tereiškia, kad žmogus gali dabar laisvai reikšti valdžios nusistatymus ar... tylėti. Mat, turi laisvę pasirinkti. Laisvė jungtis į unijas ir laikyti susirinkimus reiškia laisvę prisirašyti prie draugijų, komunistų partijos kontroliuojamų, ar.. ne. Nes komunistų partija, tai centras, kiekvienos socialinės ir valstybinės organizacijos ašis. Gali priklausyt, gali ne, pilna laisvė!

O kas link tikėjimo, tai niekas nepermainyta, nes 124 straipsnis tik atkartoja žodis į žodį 1925 m. konstitucijos ketvirtąjį straipsnį, kad, "prieštikybinės propagandos laisvė priklauso kiekvienam žmogui." Reiškia, bet koks religijos bei tikėjimo mokymas, tai kriminališkas prasižengimas. Tas pat su spauda ir kalba: būtų kriminališkas prasižengimas spausdinti straipsnį ar leisti knygelę liečiant tikėjimą ar atsakant į melus ir bedievių šmeižtus. Negeriau ir su pamokslais. Pamokslininkas gali būti bet kada ir bet kieno paskųstas ir kaltinamas šio 124 straipsnio laužymu. Tėvai negali savo vaikus mokyti tikėjimo, nes vaikai yra "Bedievių Draugijos" nariai. Ir tėvai tuč tuojau gali pasijusti suimti už prasižengimą 124 straipsniui. "Prieštikybinės laisvės propaganda priklauso kiekvienam žmogui." Mokymas tikėjimo jaunesniems, kai 18 metų, grupėse iš daugiau negu trijų asmenų, vis kriminališkas prasižengimas. Nežinau, ar tai juokai ar tai gryna ir baisi realybė, tikrumas, bet vienas mūs, lietuvių amerikiečių laikraštis, netaip seniai aiškino, kad Rusijoj jau galima Šventasis Raštas siųsti, parduoti, net skaityti! *Bet tiktai visai svetima, niekam nesuprantama kalba!* Vat tai tau!

Kas link rinkimų, tai tiesa, žmonės gali balsuoti, kaip kas nori. Bet (ir vėl tas nelemtasis "bet") parinkti už kuriuos bus balsuojama, tai sulig XI straipsnio, draugijų pareiga; *bet* tik tos draugijos gali rinkti kandidatus, kurios yra komunistų partijos kontroliuojamos. Nežiūrint visų tų gražių ir saldžių žodžių ir išsireiškimų, kaip ant delno aišku, kad komunistų partija viena sau viską savaip valdo. Niekas be jos žinios, o kas da svarbiau, be jos leidimo negali į kandidatus stoti. Tokiose sąlygose nieko nereiškia, ar tie rinkimai bus viešai ar slaptai laikomi, komunistai jokiu būdu negali nelaimėti. Be to; XI straipsnis atima rinkimų teisę nuo visų tų, kurie kada buvo teismo pasmerkti. Vargiai rasi nekomunistą, kuris būtų to jų teismo neragavęs, ir taip savo teises nepraradęs. O jeigu tokis, kai paparčio žiedas Joninėse, ir atsirastų, jis turėtų pilną laisvę balsuoti už komunistų kandidatą, arba... ne. Tai tau laisvė!

Nuolatos skaitome, kad komunistai tą padarė, tą paskelbė, Rusijoj tas atsitiko, Ispanijoj taip buvo; skaitome, girdime, svarstome, bet toli gražu *nejaučiame*, nes pertoli nuo mūs. Mums Ispanija, Rusija, komunizmas, tai tik vardai, kurių prasmė tik žodyne ar geografijos knygose randama. Skaitome apie skerdynes, kankinimus, išniekinimus, baisenybes, kurios vakar ar šiandien įvyko; bet mus tik tiek domina, kiek istorijos pasakojimai apie buvusias kautynes. O kad ta pati istorija, tautų teisėja, pasiėmusi į rankas plunksną, rengiasi raudonai rašyti juodą lapę ir mūsų gyvenimo knygoje, tai mums persunku, perfantastiška, perbaisu net ir pamanyti. Nes kas pats dar nėra patyręs komunizmo letenos ir raudonosios valdžios, kas nėra ragavęs komunistiškos laisvės, kas nėra viešėjęs sovietų kalėjimuose, tas yra tik beraštis komunizmo klausimu. Kaip tik tokie beraščiai esame mes.

Jeigu komunizmas pasiliktų atstu, jeigu, it vilkas, nestaugtų už mūsų durų, galėtume ir liktis beraščiais; kas mums darbo! Bet, deja, jis, toli gražu, neaplenks, ar tikrinu sakant neaplenkė mūsų. Ir gyvu kailiu prieis patirti tos komunistų laisvės ir idėjos.

Vienas anglų rašytojas, kalbėdamas apie valstijų ginklavimąsi karui, pasakė: "Civilizacija turi nugalėti karą, ar karas nugalės civilizaciją." Taip galima sakyti ir apie komunizmą: "Civilizacija turi nugalėti komunizmą, ar komunizmas nugalės civilizaciją!" Bet apie tai kiek vėliau.

Bastūnas

Plikis Pas Fotografą

— Kokioj pozoj Tamstą nufotografuoti?

— Gal... geriausia su skrybėle, mat, esu plikas...

IŠ MŪSŲ VEIKIMO CENTRO

LIETUVIŲ R. K. FEDERACIJOS REIKALAI

2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

MŪSŲ DARBAS SPALIŲ MĖNESĮ

Lietuva Vilniaus neteko 1920 metais spalių mėn. 9 d. Mūsų Federacija buvo pirmoji, kuri savo kongrese nutarė spalių devintąją pavadinti tautos gedulo diena ir ją tinkamu būdu paminėti.

Toks Federacijos nutarimas padarytas 1921 metais.

Šį nutarimą Federacija ligšiol tebevykdo ir jį vykdys tol, kol Vilnius nebus atvaduotas.

Federacija ir savo kongresuose ir pats centras atitinkamais pranešimais spaudoje ragindavo ir ragina visus apskričius ir skyrius rengti spalių 9 d.—tautos gedulo dienos paminėjimą. Kas met būdavo renkamos aukos Vilniaus reikalams.

Reikia parinkti ir aukų persekiojamų Vilniaus krašto lietuvių šelpimui.

Reikia pardavinėti Vilniaus pasus ir ženklelius.

Aukas ir pinigus už pasus ir ženklelius reikia siųsti per Federacijos centrą.

Mat, kongreso nutarimu, Federacijos skyriai yra ir Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriai. Dėl to esame užpareigoti rūpintis visais Vilniaus vadavimo reikalais.

Paprašykime, kad mūsų visuomenės vadai ir juristai (advokatai) parašytų tinkamas rezoliucijas, kurias reikia priimti masiniuose susirinkimuose ir siųsti Tautų Sąjungai ir pačiai Lenkijai. Juk mes negalime tylėti, kuomet mūsų tautiečiai Vilniuje persekiojami. Be to, pasaulis turi žinoti, kad mes be Vilniaus nenurimsim.

KAS KITĄ MĖNESĮ

Lapkričio mėnesį pašvęskime katalikiškojo veikimo stiprinimui. Pritraukime prie Federacijos katalikiškas draugijas; nurodykime joms, kad šiais visokių neramumų laikais, katalikai turi sudaryti stiprų frontą. Jei tam darbui reikės informacijų, Federacijos konstitucijų, ar ko kito, tuoj rašykit į ALRKF raštinę.

Kaip yra svarbu parapijoj turėti Federacijos skyrių, labai įtikinančiai yra įrodęs Federacijos centro narys kun. Jonas Balkūnas savo referate, skaitytame 1935 m. kongrese. Referatas tilpo 1935 m. kongreso protokolo knygoj. Jis vadinasi "Federacijos skyrius parapijos gyvenime." Veikėjai prašomi pasinaudoti referate nuosekliai išdėstytomis mintimis. Pasidalinkite jo mintimis su skyrių susirinkimų dalyviais ir šiaip draugijų veikėjais. Kas neturi 1936 m. Federacijos kongreso protokolų knygos, praneškit, prisiųsim.

Leonardas Šimutis,
A. L. R. K. F. Sekretorius

Lucky dėl Jūsų

—Tai Lengvas Užsirūkymas!

Kada siekiatės už vieno . . . po kitam!

Gal būt jūs niekuomet nėsate išsėdėję per nuobodžią naktį — dirbant ir rūkant valandą po valandai, degant vieną cigaretą nuo kito — pasitikint ant suraminančio jūsų cigareto dūmo suteikti jums draugiškumą ir pagelbą. Tai tokiuose atsitikimuose kaip šis, jūs esate dėkingi už *lengvą užsirūkymą* . . . už Lucky Strike! Nes, nors ir rūkytute per ištisą naktį, jūs galite pasitikėti *lengvam užsirūkymui*, kad būtų malonus jūsų gerklei. Lucky Strike yra vieninteliu cigaretu, kuris suteikia jums svarbiąją "Toasting" apsaugą. Ir be to, kadangi jūsų Luckies yra pagaminti iš minkščiausiųjų, labai išnokusių vidurinių tabako lapų, jūs patirsit, jog jie turi gerą skonį — visą dieną — ir taipgi visą naktį!

★ ★ VĖLIAUSIOS NAUJIENOS! ★ ★

Bandė be pasekmių 14 kartų — po to laimi 4 kartus iš eilės

Ruth Hoff, stenografė iš East 68th Street, New York, dalyvavo "Sweepstakes" nuo pat jų pradžios, ir nei vieną kartą nelaimėjo. Bet mėnesis laiko atgal jai pasisekė ir laimėjo keturius kartus iš eilės.

Ar jūs jau įstojot? Ar laimėjot savo skoningus Lucky Strikes? Ant radio yra perduodama muzika. Atsisukite ant radio "Your Hit Parade," trečiadienio ir šeštadienio vakarais. Klausykite, sprėskite ir palyginkite melodijas — tada pabandykite Jūsų Lucky Strike "Sweepstakes."

Ir jeigu dar nerūkote Luckies, nusipirkit pakelį šiandiena ir pabandykite jūs taipgi. Gal būt tuo ką nors netenkate? Jūs įvertinsite Luckies pirmenybę — Lengvą Užsirūkymą iš turtingo, brandaus-kūno tabako.

Luckies - lengvas užsirūkymas

IŠ TURTINGO, BRANDAUS-KŪNO TABAKO—"IT'S TOASTED"

AR PAŽĮSTAT SAVO POPULIARIŠKĄ MUZIKĄ?

Ar galite išvardinti tris populiariškiausias Jungtinių Valstybių sulig jų populiarumu šios savaitės dainas? Jei taip, jūs galite laimėti sau Lucky Strike cigaretų.

Kiekvieną savaitę Lucky Strike išdirbėjai turi dainų "sweepstakes" podraug su "Hit Parade" susidedančio iš penkiolikos mėgiamųjų šalies melodijų.

Šiame "Sweepstakes" lošime suaugusiems yra suteikiama proga parodyti savo gabumus išrinkti tris labiausia mėgiamas šalies dainas, pasirenkant žiniomis surinktomis apie pardavimą muzikos lapų ir gramafonų plokštelių. Tos žinios papildomos dar sulig daviniais apie pareikalavimą dainų keturiasdešimties įžymiųjų orkestrų vedėjų ir taipgi dainų dažniausia transluojamų kaip iš didžiųjų, taip ir ir nepriklausomų radio stočių.

Gauti informacijas pasinaudojama daugiau, kaip 200 šaltinių sužinoti, kokios didžiosios ir svarbiausios yra tos savaitės dainos. Daviniai patikrinami Amerikoj žinomos nepriklausomų ir užtikrintų visuomenės buhalterių firmos. Penkiolika populiariausių dainų sudaro jūsų "Hit Parade" ir jūsų Lucky Strike "Sweepstakes" laimėtojai turi išvardinti pirmas tris iš tų penkiolikos mėgiamų tautos dainų sekamai—1, 2, 3.

Kas savaitė gaunama milionai įstojimo blankų, gi rekordų iki šiol yra daugiau, kaip 6,500,000. Blankos pilasi kas savaite iš kiekvienos valstijos šioje šalyje.

Čia nereikia nieko pirkti ir dovanoms nėra uždėta jokių ribų. Šiame lošime iki šiol buvo išdalinta apie pusantro miliono dovanų.

Įstojimo blankas išskirstyti, patikrinti, pertikrinti ir sutvarkyti Lucky Strike išdirbėjai dasamdė daugiau, kaip 500 vyrų ir moterų. Išsiuntimui ir sutvarkymui siuntinių buvo duota darbas daugiau, kaip 6,000 asmenų. Kiekvienas dalyvis gauna naudoti sekančios savaitės lošime įstojimo blanką, nes kiekvieną savaitę yra naujas lošimas. Ištisi keli namo aukštai, apimanti tūkstančius pėdų vietos, dabar paskirta sunaudojimui lošimo reikalui.

Taigi, be suteikimo malonumo milionams žmonių, jūsų Lucky Strike "Sweepstakes" buvo tiesioginė materialė nauda tūkstančiams kitų.

Visos kitos lošimo informacijos pranešama per radio trečiadienio ir šeštadienio vakarais.

Išsipildęs Troškimas

Po ilgo nesimatymo susitikę du jaunystės draugai klausinėja vienas kitą apie įvairius jų gyvenimo nuotykius ir išgyvenimus. Vienas iš jų klausia:

— Sakyk, bičiuli, ar išsipildė bent vienas tavo jaunystės troškimas?

— Žinoma, išsipildė!

— Įdomu, įdomu koks?!

— Matai, kai mane motina mažą šukuodavo, aš visuomet sakydavau: "Kaip būtų gera, jeigu plaukų nebūtų." Dabar jų nė vieno jau nebeturiu...

LIETUVI-KATALIKE, SKAITYK ŠIUOS LAIKRAŠČIUS

"AMERIKA," savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universalis Bluras, Inc. Kaina metams $1.50. 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.

"DRAUGAS," vienintėlis Amerikos lietuvių katalikų dienraštis, išeinąs 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams $6.00.

"DARBININKAS," Lietuvių Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos organas, išeina du kart į savaitę, 366 W. Broadway, South Boston, Mass. Metams $4.00. Pusmečiui $2.00.

"GARSAS," LRKSA organas, savaitraštis, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa. Kaina $2.00 metams.

"LAIVAS," savaitinis Tėvų Marijonų žurnalas, 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams $2.00.

"STUDENTŲ ŽODIS," Amerikos Lietuvių Katalikų Studentų organizacijos žurnalas, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams $2.00.

"MOTERŲ DIRVA," A. L. R. K. Moterų Sąjungos mėnesinis žurnalas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. Metams $2.00.

"VYTIS," Lietuvos Vytės mėnesinis žurnalas, 4738 So. Wood St., Chicago, Ill. Metams $2.00.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America)

73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.
Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. Al. Baltutis, Dv. Vadas, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
J. Venslauskas, Vice-Prezidentas, 596 Main St., Edwardsville, Pa.
J. B. Šaliūnas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
V. T. Kvietkauskas, Iždininkas, 375 W. Academy St., Wilkes-Barre, Pa.
J. Joneika, Iždo Globėjas, 31 Sand Street, Pittston, Pa.
K. A. Vencius, Iždo Globėjas, 19 Cross Street, Lawrence, Mass.
V. Krikščiūnas, M. D., Dr. Kvotėjas, 1711 N. Main Ave., Scranton, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

Juozas Stulgaitis, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
Jonas Kvietkauskas, Jr., 10 Throop Street, Scranton, Pa.
Pranas Katilius, 1121 Foster St., Scranton, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Marijona Srupšienė, 4339 S. California Ave., Chicago, Ill.
Adv. Juozas Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Pranas Čižauskas, 6831 S. Rockwell St., Chicago, Ill.

TEISMO IR APELIACIJŲ KOMISIJA

Vladas Palūpis, 133 N. Main Street, Pittston, Pa.
Juozas Mickeliūnas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
Juozas Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.

ŠVIETIMO KOMISIJA

Kun. Ant. Karužiškis, 18022 Neff Road, Cleveland, Ohio.
Kazys Vilniškis, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Aleksandras Aleksis, 76 Center St., Waterbury, Conn.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Kazimiera Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
Petronė Kundrotienė, 1035 E. 140th St., Cleveland, Ohio.
Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.

IŠ KUOPŲ DARBUOTĖS

NAUJI NARIAI PRISIRAŠĖ IR PERSIKĖLĖ AUKŠTESNIUOSE SKYRIUOSE RUGSĖJO MĖNESĮ, 1936 M.

2 kp.	Mickevičiūtė Elena	N.	16	$1000.	6.00	rugp. '36
5 "	Kunišauskaitė Viktė	N.	21	250.	6.00	
8 "	Skarnulis Juozas	N.	49	500.		geg. '36
18 "	Gibas Juozas	N.	16	500.		
24 "	Bobinienė Teofilė	N.	43	500.	6.00	
31 "	Biečalaitė Julė	N.	16	500.		iš vaikų sk.
33 "	Filipavičienė Magd.	N.	46	500.	6.00	
33 "	Papšienė Marijona	N.	38	500.		
134 "	Grisaitis Antanas	N.	16	1000.		
137 "	Daboski Anastazija	N.	47	250.		birž. '36
137 "	Grigg Joe	N.	19	500.	12.00	
194 "	Sidikevičienė Domic.	N.	43	500.		
233 "	Keper William	N.	30	1000.	12.00	
238 "	Valukonis Viktorija	S.	50	1000.		rugp. '36
249 "	Mekšraitė Domicelė	N.	16	1000.	12.00	iš v. sk. rugp. '36

Vaikų Skyriaus

62 kp. Vrubliauskaitė Ona

Class "B"

289 kp. Paplauskas Anna N. 24 500. 9.00

Class "C"

33 kp. Samulionis Joseph N. 18 500.
205 " Širvida Petras N. 22 1000. 12.00

BUVO ŠAUNUS LRKSA VAKARAS PAS PANELĘ IEVĄ LUKOŠIUTĘ

Padaryta Gražaus Pelno

CHICAGO, Ill. — Spalių 3 d., šeštadienio vakare, pas p-lę Ievą Lukošiūtę įvyko nepaprastas "Bunco" ir kortų lošimo vakaras, LRKSA Chicagos apskrities naudai. Padaryta gražaus pelno.

Namas užsikimšo svečiais, vietiniais ir iš toliau atvykusiais. Vakarą gražiai vedė pati p-lė Lukošiūtė. Buvo daug dovanų. Pirmą p. Andrelūno dovaną laimėjo p. Balauskas iš Brighton-parko. Antrą dovaną — "Permanent wave" suteiktą Carolyn's Beauty Shop, gavo pn-i Peterman. Moterų "door prize" laimėjo marketparkietė, p. K. Mikuličienė, o vyrų dovana teko dr. Drangeliui. Taipgi prie kiekvieno stalelio laimėjusieji "Bunco" gavo dovaną.

Tarpe svečių, dalyvavo Gimimo Panelės Švenčiausios parapijos klebonas ir LRKSA Dvasios Vadas gerb. kun. A. Baltutis, kun. P. Katauskas, Centro Prezidentas redaktorius L. Šimutis, Chicagos apskrities pirmininkas J. Mickeliūnas, apskrities raštininkas Ig. Sakalas su žmona, kandidatas į teisėjus Municipal Court'o, adv. John T. Žiuris su savo kampanijos menadžeriu, Al. G. Kumskis, dr. Drangelis, dainininkas ir vargoninkas K. Sabonis su žmona, pp. J. Kazanauskai, p. Jasnauskienė, p. Klikūnienė ir daug kitų. Visą publiką sudarė Chicagos lietuvių inteligentai.

Baigiant lošimą buvo kviestas Chicagos apskrities pirmininkas J. Mickeliūnas, kuris savo kalba priminė LRKSA organizaciją ir Chicagos apskrities vardu dėkojo visiems už skaitlingą atsilankymą, o ypatingai p-lei Lukošiūtei, jos tėveliams ir p. Mickeliūnienei už sunkų pasidarbavimą gražaus vakaro priruošimui.

Po žaidimo ir skanių vaišių grojo lietuviška muzika. Visi linksminosi sudarydami lietuviškus ratelius, šokdami polkutes ir gražiai dainuodami. Pasilinksminę, nenoroms skirstėsi į namus.

Lauksime daugiau panašių vakarų!

Rap.

PHILADELPHIA, PA.

Apie Jubiliejinį Bankietą

Pasiteiravęs plačiau, sužinojau, kad komitetas ruošiantis jubiliejinį bankietą lapkričio 22-rą, šv. Kazimiero parapijos svetainėj susideda iš Antano Užumieckio, Augusto Sakalausko, Karbausko, Albino Ragucko ir Jono Grigaičio; gi jiems iki šiol pasižadėjo būti padėjėjais Kazys Dryža, Kazys Žadeika ir V. Andrijauskas, 290 kp. sekretorius, Camden, N. J.; iš moterų: poni Julė Poškienė, buvus savo laiku LRKSA Centro Valdybos narė; poni Gudonienė, 301 kp. pirmininkė; p-lė Adelė Smailiūtė, 20 kp. sekretorė; toliau: p-lė Natalija Mockieliūnaitė, poni Sviečinskienė ir poni Gegevičienė, abi labai veiklios pointbrizietės.

Tą jubiliejinį bankietą, kaip teko sužinoti, sumanė Antanas Užumieckis, jis sugalvojo taipgi ir tuos atminties medalius, ant kurių iš vienos pusės yra Vilniaus Aušros Vartų Motinos Švč. atvaizdas ir žodžiai: *Lietuvių Rymo Katalikų Susivienymas Amerikoje;* ir *Jubiliejų parengė 10-ta kuopa, Phila., Pa.* O antroj pusėj — Lietuvos Vyties atvaizdas, lietuvių himno pirmieji žodžiai: *Lietuva, tėvynė mūsų* ir skaitlinės: *Lapkričio 22 d. 1886 m. lapkričio 22 d. 1936 m.* ir Susivienymo inicialai: "*LRKSA.*" Tie medaliai yra kaldinti iš metalo, kuris yra panašus auksui, jis žiba ir niekuomet neblunka. Tie medaliai bus duodami visiems to jubiliejinio bankieto dalyviams veltui Katalikiško Susivienymo 50 metų sukaktuvių atminčiai.

Šios jubiliejinės iškilmės naudai biznierius Pranas Pukas, kuris užlaiko savo gražmenų krautuvę 609 N. 12th St., Phila., paaukojo puikų $40.00 vertės laikrodį; o gerb. Antanaičiai—"Lietuvių Rakandų Kompanija"—puikų radio.

Į atmintiną to jubiliejinio bankieto knygą, tarp kitų, savo komplimentus malonėjo patalpinti jau šie asmens: kunigai Ig. Zimblys, Ignas Valančiūnas, Juozas Čepukaitis; dr. Vytautas Martusevičius, adv. Hubertas J. Horan'as, adv. Kazys Čeledinas ir dr. Jonas Čeledinas.

LRKSA 20 kuopa savo iždo lėšomis nupirko tris įžanginius tikietus, o valdybos nariai — pirm. Juozas Turauskas, sekr. p-lė Adelė Smailiūtė ir vice pirm. Julius Maslauskas atstovaus visą kuopą tame bankiete, be to bus ir pavienių tos kuopos narių.

Pramatoma, kad tame jubiliejiniame bankiete apsčiai dalyvaus ir nelietuvių ir nevietinių. Ruošėjai mano pakviesti vietinį miesto majorą ir kitus didikus, L. R. K. S. A. Centro Valdybos kurį nors narį, kuriam patogiausia bus dalyvauti. Prie to gi tikima, kad ir gerb. V. Andrijauskas apsčiai atves kemdeniečių iš New Jersey valstijos. O gal taipgi iš viršminėtos valstijos— Maple Shade, N. J., ir poni Julė Poškienė vieną kitą atsives.

Beje, kas turėtų kokį nors reikalą su to bankieto ruošėjais, tai te kreipias prie Antano Užumeckio, 300 Wharton St., Philadelphia, Pa.

Kad to jubiliejinio bankieto ruošėjai yra gudrūs vyrai ir todėl jiems toji pramoga pasiseks kuo puikiausia, galima matyti jau net ir iš to: jie davė išspausdinti (tas buvo daroma tikslu duot progos ir jaunimui pasilinksminti ir apie mūs Katalikų Susivienymą šį-tą sužinoti) didelį kiekį (regis, tūkstantį) knygučių, po 20 lakštelių, su tokiu užvardinimu: *Golden Jubilee of Lithuanian Roman Catholic Alliance of America—Drawing and Banquet. Sunday, November 22, 1936,* ir žemiau aiškinama, kad kas tokią knygutę išparduos (tikietas po 5 centus), tai tas pirmutinį tikietą gauna dykai, su kuriuo gali veltui įeiti į šokių parengimą ir... jei bus giliukingas, galės "door-prizą" (500 naujų skutelių centų krepšį) laimėti. Tai galite suprasti, kaip tai jaunimas darbuojasi skleidžiant tarp žmonių tuos tikietukus. *K. V.*

MASPETH, L. I., N. Y.

108 Kuopos Bunco Party

Spalių 4 d., 1936, bažnytinėj salėj, 7 val. vakare, įvyko LRKSA 108 kuopos bunco party, kuri davė pelno virš $14.00.

Dėkojam sekantiems nariams už aukas ir pasidarbavimą: M. Baltrūnams, K. Brusokams, S. Cerebiejui, K. Galčiui, A. Kivytienei, K. ir K. Neadzinskams, A. Razickams, V. Vyšniauskienei ir A. J. Valantiejams.

Vakaro vedėja buvo V. Valantiejienė, padėjo visi nariai, kad atrodė visi lyg viena didelė šeimynėlė. Net ir svečiai iš Blissville mus aplankė ir daug linksmumo padarė, podraug ir pelno. Širdingai tariame dėkui visiems. Atsilankė ir mūsų dvasios vadas kun. P. Lekešis. Gaila, kad negalėjo dalyvauti mūsų klebonas kun. J. Balkūnas, kurs dar sunkiai serga ligoninėj, tai kun. P. Lekešis yra labai užimtas įvairiais darbais, ypatingai parapijos bazaru, kuris prasidėjo spalių 10 d. ir tęsis iki 18 d. LRKSA 108 kp. nariai prisižadėjo dalyvauti ir remti. *V. Valantiejienė*

CHICAGO, ILL.

Užuojauta Jonui Damanskui

Mūsų 101 kuopos raštininką Joną Damanską ištiko baisi nelaimė.

Rugsėjo iš 19-tos į 20-tą naktį išėjo jo tėvas Martynas Damanskas į savo kiemą ir plėšikai jį nukovė.

101 kuopos valdyba ir visi nariai reiškiam mūs raštininkui Jonui Damanskui nuoširdžią užuojautą! Pirm. *F. Kybartas*

Kiekvienas Pilietis *Čia ar užsieny gimęs*

visų pirmiausia yra AMERIKONAS

Paskelbk Savo Nepriklausomybę!

Prezidentu

Gov. A. M. Landon

BALSUOK TIESIOG REPUBLIKONU TIKIETA

Vice Prezidentu

Col. Frank Knox

GELBĖK AMERIKONIŠKA UNIJA

kurios globoj džiaugeisi gerove, kalbos ir religijos laisve.

BALSUOK UŽ

DARBUS VIETON PAŠALPŲ

VALDYMASI VIETON DIKTATORYSTĖS

LIBERALIŠKĄ, TEISINGĄ VYRIAUSYBĘ

STEITO IŽDININKU
FRANK L. PINOLA
LUZERNE COUNTY
Mainierio sūnus, jis yra advokatas ir bankierius. Tipiškas Amerikoniškos sistemos produktas siūląs visiems lygias galimybes

AUDITOR GENERAL
E. ARTHUR SWEENY
WESTMORELAND COUNTY
Laikraščio leidėjas ir biznierius. Griežtas viešų pinigų tuščio aikvojimo priešas.

LITHUANIAN DIVISION, REPUBLICAN STATE COMMITTEE

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa. — 1 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 1 val. po pietų, pobažnytinėj svetainėj.

WILKES-BARRE, Pa. — 17 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną tuoj po pamaldų parapijos salėj.

LEWISTON, Me. — 26-tos kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 2 val. po pietų šv. Baltramiejaus dr-jos salėj. Visi nariai maloniai susirinkti.

LUZERNE, Pa. — 28-tos kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 1 val. po pietų Mockaičio salėj.

MAHANOY CITY, Pa. — 31 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną parapijos salėj. Pradžia 1 val. po pietų.

EYNON, Pa. — 42-ros kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną tuoj po sumos parapijos salėj.

SUGAR NOTCH, Pa. — 46 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną Šv. Petro ir Povilo parapijos salėj, 2 val. po pietų.

BRESLAU, Pa. — 56-tos kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 2 val. po pietų pas Aleką Natautį.

EXETER BORO, Pa. — 57 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną Town Hall, 2 val. po pietų.

DURYEA, Pa. — 61-mos kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną tuoj po sumos, bažnytinėj salėj.

YOUNGSTOWN, Ohio. — 63 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 1 val. po pietų lietuvių parapijos svetainėj (Shelby St.).

ASHLEY, Pa. — 69-tos kuopos susirinkimai įvyksta 3-čią nedėldienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų, pas kuopos raštininką, 220 S. Main St., Ashley, Pa.

NEW YORK, N. Y. — 106 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną Aušros Vartų parapijos salėj po pamaldų (sumos).

NANTICOKE, Pa. — 114 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną pobažnytinėj salėj, tuojaus po pamaldų.

BURLINGTON, N. J. — 120 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną bažnytinėj salėj, tuoj po sumos. Kviečiami visi nariai atsilankyti.

ST. CLAIR, Pa. — 130-tos kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną tuoj po mišių paprastoj vietoj.

E. VANDERGRIFT, Pa.—133 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną paprastoj vietoj ir paprastu laiku.

LEE PARK, Wilkes-Barre, Pa.—153 kp. susirinkimas bus spalių 18 dieną 2 val. po pietų, pas kuopos sekretorių J. Mažeiką, 93 Oxford St., Lee Park.

CHARLEROI, Pa. — 156 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 1 val. po pietų, lietuvių klubo rūmuose, 1111 Meadow Ave.

INDIANA HARBOR, Ind.—176 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną tuojaus po sumos, bažnytinėj salėj 3901 Fir St.

PITTSTON, Pa.—183-čios kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną paprastoj vietoj, tuoj po sumai.

FRACKVILLE, PA. — 187 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną paprastoj vietoj tuoj po sumai.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 12:30 val. po pietų Pr. Lamsargio svetainėj, 15 Chestnut St. Visi nariai teiksitės sueiti.

CHICAGO Heights, Ill. — 202 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 1 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos mokyklos kambary.

PLAINS, Pa. — 212-tos kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną parapijos svetainėj tuoj po pamaldų.

WARRIOR RUN, Pa.—238 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną po Nr. 555 Orchard St. Suaugę ir jaunamečiai kviečiami dalyvauti. Pradžia 1 val. po pietų.

WYOMING, Pa. — 244-tos kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 3-čią val. po pietų, pas J. Čižauską, 127 E. 6th St., Wyoming.

SCHENECTADY, N. Y.—245 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną tuoj po sumos Šv. Kryžiaus parapijos svetainėj.

SIMPSON, Pa. — 271-mos kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 3 val. po pietų, Igno Stungio salėj.

BLISSVILLE, L. I., N. Y.—277 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 3 val. po pietų. Lietuvių svetainėj, 117 Greenpoint Ave., Blissville.

PORT CARBON, Pa. — 282 kp. susirinkimas bus spalių 18-tą dieną Simano Stoškūno namuose, 2 val. po pietų.

KORN KREST, Pa. — 292 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną 47 High St. Visi nariai dalyvaukite ir naują atsiveskite.

SCRANTON, Pa. — 300 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną tuoj po sumos pobažnytiniam kambary.

DANBURY, Conn. — 304 kuopos susirinkimas bus spalių 18-tą dieną. Visi nariai dalyvaukit.

PENKIOLIKA METŲ KAI LIETUVA YRA TAUTŲ SĄJUNGOS NARYS

Šių metų rugsėjo 22 d. suėjo lygiai 15 metų, kai Lietuva buvo priimta į Tautų Sąjungą.

Tarptautinėje politikoje 1921 metai Lietuvai buvo ypatingai sunkūs, nes tada buvo svarstomas garsusis Hymanso projektas, kuriuo buvo norima visiems laikams pripažinti lenkų okupaciją Vilniaus krašte. Lenkai tada darė įvairių kliūčių, kad Lietuva į Tautų Sąjungą nebūtų priimta ir kad ji kitų didžiųjų valstybių nebūtų pripažinta nepriklausoma valstybe. Tačiau lenkų pinklės jau tada jokių vaisių nedavė, nes Lietuva tapo Tautų Sąjungos nariu, nors kai kurių didžiųjų valstybių dar buvo nepripažinta nepriklausoma valstybe. Lietuvos įstojimas į Tautų Sąjungą buvo svarbus Lietuvos užsienių politikos laimėjimas, nes po to tuojau visos pasaulio valstybės Lietuvą pripažino nepriklausoma valstybe ir jai tada buvo lengviau ginti savo teises.

Dabar po 15 metų Lietuvos vaidmuo tarptautinėje politikoje jau yra žymiai padidėjęs ir įgavęs reikiamo svorio. Tai parodo kad ir paskutinių dienų įvykiai. Šiuo metu Ženevoje vykstančiame Tautų Sąjungos pilnaties susirinkime Lietuvos atstovai buvo išrinkti į visas Tautų Sąjungos komisijas. Į konstitucinę ir juridinę komisiją buvo išrinktas Lietuvos ministeris Paryžiuje Petras Klimas, jo pavaduotoju—Sofija Čiurlionienė; į techniką komisiją įeina Petras Klimas; į sekretoriato, organizacijos ir Tautų Sąjungos finansų komisiją įeina dr. S. Bačkis; į socialinę ir humanitarinę komisiją įeina Sofija Čiurlionienė, kuri šioje komisijoje vienu klausimu paskirta net pranešėja; į politinę komisiją išrinktas užsienių reikalų ministeris Stasys Lozoraitis, jo pavaduotoju—Petras Klimas. TSB

Kiekvieno nario prievolė įtraukt į Susivienymą nors vieną naują narį, ypač šio vajaus laiku.

LRKSA. NARIŲ DĖMESIUI

L. R. K. S. A. ŽENKLELIAI IR ŽIEDAI

Jei nori, kad mūsų brangi organizacija augtų nariais ir juose bujotų fraternalizmo dvasia, tai geriausias būdas to atsiekt nešiojant šios organizacijos ženklelius arba žiedus. Jei kuris narys-ė dar neturi minėtų ženklelių, tai privalėtų įsigyti. Kainos yra sekamos:

LRKSA moteriškos sagutės	$1.50
LRKSA moteriškos spilkos	1.00
LRKSA vyriškos spilkos..	1.50
LRKSA vyriškos spilkos..	1.00
LRKSA žiedai 10 karatų..	7.50

Reikalaudami ženklelių ir žiedų Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South St., P. O. Box 32,
Wilkes-Barre, Pa.

JAUNIMO KAMPELIS

KUR NEMUNAS IR DAUGUVA

Kur Nemunas ir Dauguva,
Ten mūsų brangi Lietuva.

Kur Šešupė, Nėrys, Venta,
Ten tėvynė mūs' prigimta.

Mergelės gražios, kaip rūtos,
Tikros dukterys Birūtos.

Daro daržely lyseles,
Sėja kvietkas ir rūteles.

Lelijas, rožes sodina,
Savo darželius dabina, —

Kad per vasarą žydėtų,
Razetos, mėtos kvepėtų.

Kaip susirenka į krūvą,
Lietuvaitėms linksma būva.

Kaip dainuoja savo kalba,
Tai net padangės suskamba...

TUPI ŽVIRBLIS

Žvirblis čirškia, ne'tboja,
Su sparneliais plasnoja.
Katins kaip pamatė,
Sprandą jam nukratė.

Džiaugias katins žvirbleliu,
Namo bėga stogeliu.
Geras pietums "steikas,"
— Ko-gi daugiau reikia?..

* * *

Tupi vaikas kubile,
Su muiluota galvele.
Prausia motinėlė,
Verkia nabagėlis.

— Cit! neverk ir neraudok
Galvą, kaklą, numazgok!
"Murzą" nusiprausi,
"Kendžių" svarą gausi...

Nėra ašarų daugiau,
Vaikas maudosi smagiau.

Čiužinės ant ledo,
Gaus ir "čokolado..."

Būkit vaikai švarūs vis,
Nereikės muiluot akis,
Nei kaklą mazgoti,
Nei verkti, raudoti...

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKIMO

HARTFORD, Conn. — Spalių 6-tą įvyko Vyčių 6 kuopos mėnesinis susirinkimas. Susirinko, kaip paprastai, labai gražus jaunimo būrelis.

Susirinkimas buvo gana ilgas, turiningas, įdomus ir labai tvarkingai vedamas. Kalbėta apie sportą—atletiką...

Hartfordas laimėjo Conn. Lith. Catholics arba CLC metinę taurę —trophy ir dabar rengiasi prie basketball, bowling ir tt.

Klebonas kun. J. Ambotas ragino turėti rimtesnius vakarus, kaip tai lietuvių kalbos pamokas, debatus, paskaitas, open forum, kuriame galėtų dalyvaut ne tik vyčiai ir vytės, bet ir visas Hartfordo jaunimas.

Be to mergaitės žada turėti siuvimo ir tt. vakarus ir dabar rengiamasi prie teatruko, kuriuo rūpinasi dramos komisija ir tt. Vienu žodžiu, vyčiai nesnaudžia ir snausti nemano.

Po susirinkimo buvo užkandžiai ir paskui bendras dainavimas. Tai labai puiku, nes dainavo jaunimas netik angliškai, bet ir gražioje lietuvių kalboje. Vienu žodžiu, tasai vakarėlis buvo netik smagus, bizniškas, bet ir gražiai kultūringas. Vyčiai turėtų visuomet taip susirinkti ir veikti. Toks veikimas daro garbės pačiam jaunimui ir vyčių beirioti! lietuvių geram vardui. Valio, vyčiai ir vytės!

Vyčiai nutarė rengt pirmą paskaitą spalių 23, penktadienio vakarą, vyčių kambariuose. Taigi, dalyvaukite ir po kelis svečius, kad ir ne vyčius, atsiveskite. Kunigas Kripas laikys įdomią paskaitą apie lietuvių istoriją ir kalbą. Paskui po paskaitos atsakinės į jaunimo klausimus ir paskui patys galės pasirinkti ko nori—ar lietuvių kalbos pamokų, ar debatų, ar forumo, ar ko kito.

Kas norite šią žiemą su L. Vyčiais žaist basketball—kreipkitės pas Kazį Šimkų, o kas norite bowlyti—kreipkitės pas Joną Gaučą.

Hartfordo Vyčiai siunčia tris delegatus į CLC susirinkimą, kuris bus New Havene spalių 18-tą.

JUOKELIAI

Rimta Priežastis

— Kodėl daktaras St. nesisveikina su ponu P.?

— Dėl to, kad ponas P. su juo labai negražiai pasielgė: jis pas daktarą St. pietavo, susigadino vidurius, o gydytis nuėjo pas kitą gydytoją!

VAIKAS: Gerasis Dievuli, padaryk Stockholmą Turkijos sostine!

MOTINA: Kaip tau tokia keista mintis ateinā į galvą.

VAIKAS: Aš juk šiandien rašiny parašiau, kad Stockholmas yra Turkijos sostinė.

Mamos Amžius

— Kiek tau metų, mažyte?

— Nežinau. Kai gimiau, mano mama turėjo 30 metų, o dabar jai 28.

Paajškino

— Mamyte, kodėl liūto tokia didelė galva?

— Kad jis negalėtų iškišti pro narvo grotus.

Kartą du kurčiai žvejai susitinka ir kalbasi:

Pirmasis: Turbūt, einate meškerioti?

Antrasis: Ne, einu meškerioti.

Pirmasis: Ach, maniau, kad meškeršis nevietinės kilmės. Toki gražūs veršiai gali būti tik Lietuvoje, bet ne pas mus..." TSB.

GRAŽŪS VERŠIAI GALI BŪTI TIK LIETUVOJ

Vilniuje išeinantis lenkų laikraštis "Slovo" neseniai padavė tokią labai įdomią veršio istoriją.

Trakų apylinkėje, Akmenų sodžiuje lietuvis ūkininkas K. Paulauskas 1931 metais Zatročės dvare pas grafą Tiškevičių pirko veisliną veršį. Užaugo tikrai gražus buliukas. Bet ūkininkas buliuku neilgai džiaugėsi. 1934 m. lapkričio 9 d. atvykęs valdžios atstovas bulių atėmė. Ūkininkui K. Paulauskui buvo iškelta byla. Ir už ką? "Slovo" taip aiškina: "Už tai, kad tas buliukas buvęs tikrai gražus." Tokių veršių pas lenkus nėsą.

Vadinasi, ūkininkas turėjo jį parsigabenti iš Lietuvos. — Bet aš jį pirkau — aiškina ūkininkas. Jam uždaroma burna. Kaž kas įskundė, kad veršį matęs Kaune, ūkio parodoje. To pakanka. Pakanka iš žmogaus atimti nuosavybę, apkaltinti ir kol "nusikaltimas" bus įrodytas, ta jo nuosavybė parduodama iš varžytinių.

Byla patenka prokurorui. Prokuroras bylą nutraukia. Tačiau muitų direkcija pati savarankiškai iškelia ūkininkui K. Paulauskui bylą teisme. Viskas atsitinka karščiausios darbymetės metu. K. Paulauskas tąsomas iš įstaigos į įstaigą ir tardomas.. Jis pasisamdo advokatą, nes puikiai žino, kad už veršio atgabenimą iš Lietuvos teks sumokėti muito 1800 zlotų, ir dar būtų nubaustas 900 zlotų. O tuo tarpu atimtas veršis iš varžytinių buvo parduotas už 270 zlotų. Pagaliau, šių metų rugpiūčio 27 d. teismas ūkininką K. Paulauską išteisina. Dabar jam sugrąžinta per varžytines už veršį gauta suma — 270 zlotų.

Toliau straipsnio autorius pažymi, kad kaltinamojo akto palaikytojas veterinarijos felčeris Kardzis šitaip "įrodė" veršio kilmę: "Iš akies matos, kad šis veršis nevietinės kilmės. Toki gražūs veršiai gali būti tik Lietuvoje, bet ne pas mus..." TSB.

ŽIEDELIAI

Iš Angliško Vertė
KUN. ANT. M. KARUŽIŠKIS

(Tęsinys)

III.

KRISTAUS KARALYSTĖ

Kristaus karalystė, tai draugija visų tų, kurie išpažįsta Jėzaus Kristaus tikybos mokslą. Kokia didelė privilegija būti Kristaus karalystės nariu! Ištiesų, nėra kitos privilegijos ant žemės, kuri galėtų lygintis su šia.

Bet ir ją galima prarasti, pavyzdin, puikybe, kuri neleidžia žmogui pasilenkti prieš Dievą ir Jam pasiduoti. Nes Dievas apreiškia Savo paslaptis mažutėliams.

Kartais iš tuštybės žmogus turi Dievo karalystės nuostolį. Tam, kurs pasodina, kaip ant sosto, savo širdin šio pasaulio tuštybes, tam Nukryžiuotasis turi iš reikalo išrodyti "suklupimo akmeniu ir paikysta," ir, kaip jūs turite žinoti, žmogus negali tarnauti Dievui ir mamonai, nes tarnauti dviem priešingų palinkimų valdovam negalima. Panašiai aš sakau: Jūs *negalite* tarnauti Dievui ir kūnui,—mielaširdystei ir pavydui, kantrumui ir piktumui, Kristui ir Belialui.

Neskaistybė, prisirišimas prie žemiškų daiktų, kūno garbinimas gimdo žmonėse abejonę, ir, ant galo, pasityčiojimą iš teisingojo Dievo.

Ieškokite tat nuolatai gero krikščioniško gyvenimo, Dievo karalystės ir Jo teisingumo, be ko negalite palaikyti savo narystės Kristaus karalystėje.

Ačiū mūsų maloningam Atpirkėjui! Rojus, kurs buvo prarastas, yra atstatytas Kristaus karalystės rojumi ant žemės. Keturi upeliai, kurie duoda vandenį šiam rojui, yra keturios Evangelijos, tekančios iš šaltinio apreikšto Dievo Žodžio. Jokių kerubimų nesiranda prie vartų sulaikyti mus nuo įėjimo. Ne, mes esame meiliai kviečiami žodžiais mūsų garbingo Karaliaus: "Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, ir aš jus atgaivinsiu." (Mato XI, 28).

(Bus daugiau)

HEINZ 57

Senoviškos Kokybės

Heinz Ketchup Plačiausia Parduodamas Ketchup

Heinz Ketchup yra turtingiausias orijientališkom žolelėm... tirštas šviežiais mėsiškais dalykėliais, raudonai išsirpusiomis tomeitomis — **neatskiestas!** Štai dėlko jo puikus kvepėjimas yra pagarsėjęs visam pasauly — labiausia perkamas už visus kitus ketchups nežiūrint kainų. Jūsų groserninkas irgi tą žino. Jis pasakys jums, kad Heinz Ketchup aktualiai mažiau kainuos vartoti dėl to, kad jis turtingiausias ir dėl to jo vartojimas toliausia nueina. Užsisakyk dabar — dėl šios dienos vakarienės!

HEINZ
TOMATO KETCHUP

NAUJI RAŠTAI

(Atsiųsti paminėti)

"TIESOS KELIAS," religijos, dorovės, mokslo ir visuomenės gyvenimo mėnesinis žurnalas. Nr. 9, 1936 metų rugsėjo mėnesio.

"SAULĖS—ŠIAULIŲ KAUTYNĖS 1236 METAIS." Dr. A. Vasiliausko paskaita. Išleido Kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyrius. Kaunas, 1936 m.

"ATEITIS," iliustruotas mėnesinis moksleivių žurnalas. Nr. 7-8, liepos-rugpiūčio mėn., 1936 m. Kaunas.

Manigirdas Dangūnas

Pavergtųjų Kalvarijos

KRUVINA 4-RIŲ VEIKSMŲ DRAMA SU EPILOGU

VEIKIĄ ASMENS:

1. KARUŽAS KAZYS, okupuotos Lietuvos ūkininkas.
2. KARUŽIENĖ ONA, jo žmona.
3. GRAŽINA ir
4. KASTYTIS } jų vaikai, išsilavinę jaunuoliai.
5. ŽARA VALERIJONAS, lietuvis studentas.
6. ZMIEJEVŠKIS JANUARAS, lenkų žvalgybos poručninkas.
7. ŠVAGŽDYS, elgeta, lenkų šnipas.

LIETUVIŲ JAUNIMAS.
LENKŲ KAREIVIAI.
Epiloge—KRIVIO IR KARŽYGIO DVASIOS.

PIRMAS VEIKSMAS

(Karužų pirkia. Kairėje ir dešinėje durys, priešais du langu į sodą. Ties viduriu, kiek daugiau į kairę, gražiai užtiestas stalas, ant jo stovi kryžius. Sienose daug šventųjų paveikslų, o dešinėje kerčioje, aukštai, Vytis, apkaišyta tautiškais kaspinais. Vasaros šventadienio popietė. Pro langus veržiasi prasiskverbusių pro obelių šakas saulės spindulių pluoštai ir, toms šakoms judant nuo vėjo, audžia pirkioje margus šešėlius.

Dešiniame galūstaly sėdi Karužienė ir poteriauja ražančių. Tarpais su giliu atdūsiu iš lūpų jai ištrūksta vienas kitas garsesnis maldos žodis, tarpais dirstelėja pro langą. Po kiek laiko iš kairės įeina jos vyras, nieko nesakęs atsisėda iš kito galo stalo ir nusvyra galva ant rankų, paremtų į kelius).

KARUŽIENĖ *(baigusi ražančių).* Kur tie mūsų vaikai užkliuvo, kad taip ilgai nepareina šiandie iš bažnyčios.

KARUŽAS *(pakeldamas galvą).* Taigi, ir man parūpo. Saulė jau nesaukštai, visada šiuo metu jau būdavo namie.

KARUŽIENĖ. Man taip neramu; meldžiuosi ir vis galvoju, kad tik nebūtų kur įkliuvę. Kastytis toks smarkus, galėjo vėl kuo lenkams prasikreipti, kaip pernai, kai apstumdė jų šnipą, palangėmis beuostinėjantį.

KARUŽAS. Tai ką, argi leis ant sprando jodyti? Gana jau to tylėjimo: tylim ir kenčiam, kaip vilkas po šieštu, o jie mums ant galvos kuolus tašo. Žiūrėk, jau ir bažnyčioje pamaišino lietuviškas pamaldas: nucik—burbuliuoja kunigas poznaniokas lenkiškai, ir niekas jo nesupranta.

KARUŽIENĖ. Tu jau visą laiką, tėvai, pilnas to maištingumo. Sakyk, na ir ką jau padarysi savo netylėjimu, ar daug išgąsdinsi lenkus? Jų jėga—nepapūsi prieš vėją.

KARUŽAS. Na, o tylėsi, tai visai šuns vietoje laikys. Neturime mes būti tąja palinkusia liepa, ant kurios visos šakos oftos liptų.

KARUŽIENĖ. O pažiūrėk: išsitiesė šarkaitiškiai, kai atvažiavo į jų kaimą iš kuratorijos lietuviškos mokyklos uždaryti, o lenkiškos steigti, išvaikė su lazdom lenkus, ir kas iš to išėjo—pūsta ir dabar Lukišky drąsuoliai, bet mokykla vistiek lenkiška.

KARUŽAS. Et, ar šioks ar toks galas,—juk vis viena mums, lietuviams, nėra gyvenimo... *(Girdėti kieme loją šunes).*

KARUŽIENĖ. Palauk, kieme šunes loja—gal vaikai pareina.

KARUŽAS *(prieina ir žiūri pro langą).* Visas būrys per sodą atklega. *(Po minutėlės).* Gražina pareina, bet Kastyčio nematau...

KARUŽIENĖ *(atsikeldama, susirūpinusi).* Na, matai. Gal ir nujautė mano širdis ką nors negera... *(Įeina Gražina, Žara ir daugiau jaunimo).*

JAUNIMAS *(įeidamas).* Garbė Jėzui Kristui.

KARUŽAS ir KARUŽIENĖ. Per amžių amžius *(Sveikinasi su atėjusiais).*

BALSAI. Dėkui, dėkui. *(Kai kurie sėdasi).*

KARUŽIENĖ *(prieidama prie dukters).* Gražina dukrele, tu ašarota! Kas atsitiko? Kodėl Kastytis neparėjo?

GRAŽINA *(kurčiai).* Kastytį lenkai suėmė... *(Šluostosi ašaras).*

KARUŽAS. Už ką? Kuo jis jiems nusikalto?

ŽARA. Argi reikia šiandie nusikalsti? Argi ką pikta padarę tie šimtai lietuvių, kurie dabar lenkų kalėjimuose kenčia? Mus smaugia vien už tai, kad mes esame lietuviai.

KARUŽIENĖ *(nekantriai).* Bet kur Kastytis? už ką jį suėmė?

VIENAS IŠ BŪRIO. Jis neleido nickinti Vyties.

ANTRAS IŠ BŪRIO. Jis gynė mūsų valstybės ženklą.

ŽARA. Visi kartu stovėjome per pamaldas šventoriuje. Kažkoks lenkpalaikis pastebėjo ant Kastyčio krūtinės Vyties ženklelį ir prisikabino, kam jis "Litvos Kovienskos" herbą viešai nešiojąs.

KARUŽAS. O kas? ar uždrausta!

ŽARA. Kai Kastytis jam nieko neatsakė, tada tas lenkpalaikis įsirizgo tyčiotis, kad Lietuva esanti vienų vežikų kraštas ir dėl to, sako arklį savo valstybės ženklu pasirinkusi.

KARUŽAS. Kad jis nemistų! Aš būčia dantis išėmęs tam šunsnukiui!

ŽARA. Na, tokio pasityčiojimo neiškentęs, Kastytis ir palygino lenkų arą prie baltos vištos. Tada lenkiūkštis, tartum būtų degančiomis pintimis užspringęs, šmukšt iš šventoriaus ir stačiai pas žvalgybos poručninką.

VIENAS IŠ BŪRIO. Net pakniobėtomis nudūmė, aš kaip tik spėjau paskui išėjęs jį pasekti.

ŽARA. Mes supratome, kad negerovė bus, bet vis dėlto nemanėme, kad šventoriuje galėtų užpulti...

KARUŽIENĖ *(išgąstingai).* Ir šventoriuje suėmė?

ŽARA. O kaip! Tuojau atūžė pats poručninkas Zmiejevskis su kareivių būriu ir nusivarė Kastytį. Nuėjome visi paskui. Leidosi poručninkas kalbėti: aiškinu jam, kad tasai lenkas kaltas, kad jis pradėjo tyčiotis,—bet kur tau, neteisink, sako, visi jūs esat šunes ir neištikimi "žečpospolitai."

KARUŽAS. O Kastytį kur padėjo? Į kalėjimą įmetė?

ŽARA. Ne, poručninkas tuojau ėmėsi tardyti, o mus visus lauk išvarė. Sustojome gatvėj ir laukiame kada paleis...

VIENAS IŠ BŪRIO. O kad prisirinko aplink mus žmonių!

ANTRAS IŠ BŪRIO. Pamaldas pametę atbėgo...

VIENAS IŠ BŪRIO. Ėmėme reikalauti, kad paleistų, bet pradėjo kareiviai šaudyti pro ausis: turėjome išsiskirstyti.

GRAŽINA. Ak, kaip man buvo skaudu matyti tą broliuko suėmimą—rodos, kad jis koks plėšikas ar žmogžudys būtų buvęs: per vidurį pamaldų užpuolė ginkluoti kareiviai, suėmė ir nusivarė, iš visų pusių apstoję.

KARUŽIENĖ *(pradėdama verkti).* Dieve, mano Dieve...

GRAŽINA. Man kažkaip nesuprantamai buvo baisu, aš kaip tik laikaus ant kojų... *(Kiek patylėjusi, tvirtai).* Tačiau dabar mano nusiminimas virsta pykčiu, mano baimė—neapykanta. Liūdėdami mes nieko neišsikovosime.

ŽARA. Valio, Gražina! Aš pirmas sveikinu šią gaidą tavo širdy!

KARUŽIENĖ. Neišvaduosi, dukrele, neapykanta savo broliuko, neišvaduosi. Primuš dabar jį lenkai, prikankins... *(Ima smarkiau verkti).*

GRAŽINA. Neverk, mama, jam nuo to lengviau nebus. Taupyk savo jėgas ir ašaras sunkesnei valandai.

KARUŽIENĖ. Argi dabar lengva, dukrele, argi gauna širdis nors valandėlę ramiai nuplakti, nebijodama kokios nelaimės. Ir metai iš metų taip eina ir nematyti giedros...

KARUŽAS. Rimk, motin, rimk. Kiekvienas darbas reikalingas aukų. Kristus už mūsų atpirkimą atidavė savo gyvastį, o mes ant išsivadavimo aukuro padėsime savo kančias, savo ašaras, savo kraują...

ŽARA. Niekas pigiai laisvės nepirko, ir mes jos už atdūsius nenupirksime. Ne dūsauti turime, kad vienas iš mūsų nuėjo į kalėjimą, bet jo vietoje pastatyti dešimtį.

KARUŽIENĖ. Išgelbėkit, gelbėkit dabar Kastytį...

KARUŽAS. Pasitarkim, visi pagalvokim, vyručiai, o gal ir galėsime jam kaip nors padėti? Sėskim štai čia prie stalo, pasinėkėkim. *(Visi susėda).*

KARUŽIENĖ *(šluostydama prijuoste ašarotas akis).* Širdis vis nerami, cisiu apsižvalgyti ar apie sąsparas koks nelabasis neslainikuoja.

VIENAS IŠ BŪRIO. Jei užtiksi, dėdiene, tuojau mums pasakyk—pamokysim ciuciuką, kaip reikia uostinėti. *(Karužienė išeina kairėn).*

KARUŽAS. Gal apskųsti poručninką vaivadai ar teismo prokurorui ir pareikalaut paleist Kastytį? Kaip jūs, vyrai, manot?

ŽARA. Et, dėde, visi lietuvių skundai, nors ir labiausia pamatuoti, tai tik balsas šaukiančio tyruose. Čia reikėtų, mano išmanymu, per patį poručninką eiti.

KARUŽAS. Tai ką gi su juo kalbėsi—juk pats sakei, kad išvijo, kai nuėjote užtart Kastyčio.

ŽARA. Bet matai, dėde, jeigu mums pasisektų poručninką kur restoranan prisišnekinti ir tiek jį pavaišinti... ot, iš to būtų daug daugiau naudos, negu iš viso šimto prašymų ar skundų.

ANTRAS IŠ BŪRIO. O, jis maukia degtinę, kaip alkanas veršis buizą, aš mačiau.

KARUŽAS. Gerai sakai, juk visi žinome, kad jis baisus girtuoklis, tačiau ar jis užsiims su kuriuo nors iš mūs gerti?

VIENAS IŠ BŪRIO. O ką gali žinot, gal ir užsiimtų.

KARUŽAS. Aš labai abejoju: lenkiškas "unaras" neleis jam su "mužikais" prie stiklelio sėdėti. *(Žarai).* Jeigu bent jau tu, Valerijau, gautum su juo kokią rodą?

ŽARA. Abejoju ar tas man sektųsi po šiandieninio mano atsilankymo poručninko žvalgybos kameroje... *(Įbėga išsigandusi Karužienė).*

KARUŽIENĖ. Lenkai atjoja! Įsuko iš vieškelio į mūsų kelelį... lekia, kiek arkliai iškerta... Slėpkitės! bėkit!.. *(Visi sujunda).*

ŽARA. Mums nėra ko bėgti—mes ne vagys, kad turėtume slapstytis.

GRAŽINA. Nepalikit mūs vienų, vyručiai, šią sunkią valandą! *(Puola prie motinos).*

ŽARA. Nebijok, Gražina, mes neduosim nė vieno užgauti.

BALSAI. Mes neisim! Mes neleisime skriausti!

KARUŽAS. Motin, jau tu ir pastirai: gėdinkis—lietuvė neturi bijoti savo priešo. *(Girdėti šunų lojimas).*

KARUŽIENĖ. O Viešpatie, dar naujų kančių mums siunti... *(Iš kairės įpuola Zmiejevskis su trimis ginkluotais lenkų kareiviais; du kareiviai—po vieną—tuojau užstoja abejas duris, o vienas lieka šalia poručninko).*

ZMIEJEVSKIS *(į Karužą).* Tu esi Karužas Kazimieras?

KARUŽAS. Aš.

ZMIEJEVSKIS. O kas šie vyrai? Ko jie čia susirinko?

KARUŽAS. Mūsų kaimynai.

ŽARA. Laukiame savo draugo, kurį tamsta šventoriuje suėmei.

ZMIEJEVSKIS. Tavo dokumentai?

ŽARA *(išima iš kišenės ir paduoda).* Še, poručninke.

ZMIEJEVSKIS *(skaitydamas popierius).* Tamsta studentas?

ŽARA. Dokumente, rodos, aiškiai pasakyta.

ZMIEJEVSKIS *(tartum kiek švelniau).* Kodėl tamsta Krokuvoj studijuoji, kai Vilnius čia pat, po šonu? *(Grąžina dokumentą).*

(Bus daugiau)

Aplankyk Lietuvą per Klaipėdą

Lietuviams gerai žinoma

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

(Per Gothenburgą, Švediją)

Patogi ir greita kelionė
Pigios Laivakorčių kainos

Laivų išplaukimai iš N. Y.

KUNGSHOLM ..... Spalių 21
GRIPSHOLM ..... Spalių 29
DROTTNINGHOLM .... Lapkričio 19
GRIPSHOLM ..... Gruodžio 8

Platesnes žinias apie kelionę teikia veltui ir, parduoda laivakortes, visi mūsų autorizuoti laivakorčių agentai ir visi Švedų Amerikos Linijos Skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
636 Fifth Ave., and 4 W. 51st Street
Rockefeller Center, N. Y. City

Moderninis Mokslas Gelbsti Sveikatos Budavotojui

NUGA-TONE turi svarbų Zinc Phosphide mišinį, duodantį naudingą phosphorą, be ko negalima turėti stiprių ir galingų nervų. Gydytojai dažnai prirašo phosphorą, kad suraminti jauslius ir sukrėstus nervus. Tai svarbu nervų sujudimuose, taip nuožmiai nuolat varginančiuose.

Tas puikus vaistas moksliškai sustiprintas su VITAMINAIS A ir D ir turįs geležies be ko negalima turėti turtingo raudonaisiais rutulėliais kraujo ir skaistaus veido. Be to, NUGA-TONE turi ir kitokių vertingų dalykų vaistijoje. Pradėk šiandien imti sustiprintą NUGA-TONE ir pastebėk kaip pagyvėsi. Parduodamas ir užtikrintas pas visus vaistininkus.

Nuo užkietėjimo imk—UGA-SOL—tai idealus liuosuotojas—25c. ir 50c.

PAIN EXPELLER

Skaudamos strėnos? Gaukite malonų ir greitą palengvinimą su keliais išsitrynimais.

PAIN-EXPELLER

pilniausiu pasisekimu naudojamas nuo 1867 metų.

LINIMENT

JUDAMI PAVEIKSLAI

St. Clair, Pa., sekmadienio vakare, spalių 18, bažnytinėj svetainėj, 7 val.

Įžanga visur 25c., vaikams 10c.

Bus rodomi šie gražūs veikalai: vienas 7 veiksmų veikalas "Into No Man's Land" ir antras 5 veiksmų veikalas "One Shot Ross." Taipgi juokinga komedija ir Lietuvių Diena, rugpiūčio 15, Lakewood Parke.

Kviečia visus atsilankyti filmuotojai —

V. Grybauskas ir V. Mačiūnas

KORESPONDENCIJOS IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE

CHICAGO, ILLINOIS

Ką Veikia Lietuvės Moterys

Nors išeivijoj lietuvių moterų yra, gal būt, tiek pat, kiek ir vyrų, tačiau mūsų spaudoje žinių iš moterų veikimo matosi labai mažai, tartum, jos mūsų gyvenime kaipir nieko neveikia, tinginiauja. O jei kartais iš kokios kolonijos ir pasirodo kokia žinelė, tai tik tiek, kad moterys surengė vakarienę, svečiams patarnavo, ar kuri padainavo, tai ir viskas. O juk lietuvės moterys ir visuomeniškame mūsų gyvenime veikia. Vienur jos veikia liuosnoriai, kartu su vyrais, kitur organizuotai, savo iniciatyva. Kodėl korespondentai tą jų veikimą taip mažai mini, arba ir visai užtyli?

Kiekvienoj išeivijos lietuvių didesnėj kolonijoj yra savistovės lietuvių moterų organizacijos: Baltimorėje, Brooklyne, Philadelphijoj, Bostone, Worcesteryje, Detroite, Clevelande ir kitur, o Chicagoj jų yra net keliatas. Neturint žinių apie visas kitas lietuvių moterų draugijas ir jų veikimą, čia betgi tenka suminėti ir labai įvertinti jų vieną, tai—

Chicagos Lietuvių Moterų Klubas

Chicagos Lietuvių Moterų Klubas gyvuoja nuo 1923 m. Jį įkūrė ponios: O. Beržinskienė, M. Elijošienė, O. Kirienė, A. Nausėdienė, E. Šatkauskienė, dr. S. A. Šlakienė ir O. Stankūnienė. Dabar ši draugija narių turi 75, ir daug naujų aplikančių, taip, kad su besiartinančiu metiniu susirinkimu narių skaitlius pasieks pilną šimtinę. Narėmis priimama tik rekomendacijų užtikrinamos pasišventę, darbščios ir energiškos moterys.

Chicagos Lietuvių Moterų Klubo tikslas—*sociališka labdarybė*. Šiam tikslui draugija sunaudoja savo iždo gaunamas pajamas iš narių duoklių ir rengiamų pramogų pelno. Gaunami pinigai su naudojami šelpimui pavargusių lietuvių šeimynų, senelių ir našlaičių. Pašalpos vertiems lietuviams teikiama morališka ir materiališka pagelba. Nuolatinę pagelbą teikti neleidžia išteklius, bet momentališkai ši draugija pavargusius lietuvius sušelpė daugel sykių, ir šelpia kada išgali; net ir mirusius palaidoti prigelbsti.

Apskrities prieglaudoj Oak Forest yra 150 lietuvių (abiejų lyčių) senelių. Chicagos Lietuvių Moterų Klubas ir juos neapleidžia, neužmiršta. Tam tikrais metų laikais, ar metų šventėse, šios draugijos tam tikri skyriai nukeliavę prieglaudon surengia lietuviškus koncertėlius, suruošia vakarienes, lietuvius senelius pavalgydina, suramina, palinksmina ir sulig ištekliaus juos apdovanoja. Oak Forest prieglaudos lietuviai seneliai kaip ir Chicagos mieste gyvenanti lietuviai pavargėliai amžinai minės Chicagos Lietuvių Moterų Klubą, ir bus jam dėkingi už taip didelės vertės jo pastangas. Neužmirš jį ir pavargusiųjų lietuvių vaikučiai, kuriems kasmet Kalėdų šventėje rengiami dovanų vakarėliai prie Kalėdų Eglaitės.

Veikia ir Visuomeniškame Darbe

Greta labdarybės darbų, Chicagos Lietuvių Moterų Klubas veikia ir visuomeniškame išeivijos lietuvių darbe. Savo laiku nemažai dirbo ir šį tą pelną pagelbai Vilniaus lietuvių našlaičių. Chicagos lietuvių Šv. Kryžiaus ligoninės įrengimui irgi nemažai pasidarbavo. Dariaus-Girėno ir Vaitkaus skridimams dirbo daug. Nemažai prisidėjo Pittsburgho universitete lietuvių kambario įrengimui savo pelnais, kiek pelnyti buvo galima.

Draugijai pirmininkauja poni O. Kirienė, kuri greta savo veiklumo ir energijos moka sumaniai vesti draugijos reikalus ir palaikyti pavyzdingą tvarką. Sekretorė poni Martinkienė ir iždininkė poni Kielienė.

O viso draugijos veikimo nenuilstantis aparatas, tai veikiančiųjų komisijų pirmininkė poni Br. Pivariūnienė. Tai gabi, sumani ir neišsemiamos energijos veikėja.

V. S. Jokubynas

HARTFORD, CONN.

Ona Katkauskaitė Atvyksta Gruodžio 6-tą

Operos artistė Hartfordo lietuvaitė p-lė Ona Katkauskaitė su Tito Scipa koncertuos Bushnell Memorial salėje Hartforde gruodžio 6-tą. Vietos lietuviai rengiasi gausiai dalyvauti.

Parapijos Bazaras

Kaip kasmet, šiemet lapkričio mėnesį bus metinis parapijos bazaras. Visi turėtų tam prisirengti iš kalno. Jeigu visi ir visos dirbsime ir remsime, tai bazaras nebus sausas, bet įdomus ir sekmingas.

— Vincas Kripas jau pasveiko ir grįžo dirbti prie A. and P., kur jisai yra krautuvės vedėjas.

— Petras Labeckis neseniai atidarė savo gazolino stotį. Ji randasi prie Wethersfield Avenue. Lietuviai turėtų jį ir kitus lietuvius biznierius remti, nes jie mus reikale remia.

— P. Žigas neseniai rodė judamuosius paveikslus iš Lietuvos. Gana gražus būrelis žmonių atsilankė.

PHILADELPHIA, PA.

Mirė Įžymi Veikėja Barbora Augaitienė

Mano vienas draugas tautietis paskiausiu laiku man atsiuntė laišką, kuriame, be kitko, yra ir šie žodžiai:

Pasakysiu liūdną žinią. Šiandien iš ryto, reiškia, sekmadienį, spalių 4-tą, mirė Barbora Augaitienė; tai truks gero šulo visai parapijai. Nes, kaip žinai, tai buvo didelė Bažnyčios ir Tautos veikėja. Tegul atranda atlyginimą pas Dievą.

Teisybė, tai buvo labai darbėti veikėja. Todėl: amžiną atilsį jos kilniai vėlei, o jos šeimos likusiems nariams ir jos visiems giminėms reiškiu vietą užuojautą—kondoleciją! *Kazys Vidikauskas*

NEW HAVEN, CONN.

Vakarienė Parapijos Naudai

Rugsėjo 27 d., vietos katalikiškų draugijų ir kuopų pasidarbavimu, įvyko milžiniška vakarienė šv. Kazimiero parapijos naudai.

Vakarienėj be vietinių dalyvavo įžymių svečių iš aplinkinių kolonijų — kun. J. Ambotas iš Hartford, kun. V. P. Karkauskas iš Ansonia, buvęs mūsų klebonas kun. P. Liutkus iš LaSalette kolegijos Hartford, ir daugybė svečių iš Bridgeport, Branford ir Ansonia.

Vakarienė visais žvilgsniais buvo sekminga, nes visi parapijonai biznieriai ir ūkininkai rėmė savo aukomis.

Rengimo komisijai ir visiems klebonas kun. M. Pankus, baigiant vakarienę, širdingai padėkojo.

Moterų Sąjungos Vakarienė

Moterų Sąjungos 33-čia kuopa rengia nepaprastą vakarienę spalių 25 d. š. m. parapijos svetainėje, 339 Greene St. Kadangi tą pačią dieną įvyks Moterų Sąjungos Conn. apskrities suvažiavimas, tai dalyvaus daug viešnių iš aplinkinių kolonijų. Taipgi yra užkviesti įžymūs svečiai dalyvauti šioj vakarienėj.

Darbščios kuopos šeimininkės p-nios J. Tamulevičiūtė, O. Kvaratiejienė, Z. Morkūnienė ir O. Čepokienė ruošiasi visus pavaišinti skaniais valgiais ir gėrimais. Prie šios progos taipgi yra ruošiama graži programa. Įžanga prieinama visiems—50 centų.

Vilniaus Gedulo Paminėjimas

Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius ir vietos veikėjai ruošia Vilniaus gedulo paminėjimo vakarą, kuris įvyks lapkričio 1 d. š. m. parapijos svetainėje, 339 Greene St.

Šiame vakare turėsim progos išgirsti svečią kalbėtoją iš Lietuvos p. Vincą Uždavinį, Vilniui Vaduoti Sąjungos atstovą, kuris gyvu žodžiu papasakos apie tėvynės padėtį ir kovą už Vilnių.

Šiam vakarui yra ruošiama specialė programa, kurią išpildys šv. Kazimiero parapijos choras, p-lės A. Alksniniūtė, E. Medeliūtė ir J. Navickas. Taipgi dalyvaus ukrainiečių šokėjų grupė vadovaujant Al. Gino.

Lietuviai, kuriems rūpi tėvynės reikalai, ruoškitės dalyvauti šiame parengime.

Dulkė

WATERBURY, CONN.

40 Valandų Atlaidai

Šiemet keturiasdešimt valandų atlaidai labai nusisekė. Atsilankė daug žmonių ir svečių kunigų. Visais vakarais bažnyčia buvo pilna. Pamokslus sakė kun. prof. Ražaitis iš Lietuvos. Labai turiningi ir pamokinanti pamokslai.

PADĖKIME ATSTATYTI ŠVENČIAUSIOS ŠIRDIES VIENUOLYNĄ

Švenčiausios Širdies vienuolynas, prie Harvey's Lake, Pa., kurį uždėjo tėvas L. Brigmanas, C. C. J., gruodžio mėnesį, 1932 m. ir vasario mėnesį, 1933 m. likosi ugnies sunaikintas iki pamatų.

1926 metais tėvas Brigmanas nupirko gražius rūmus prie Harvey's Lake ir uždėjo Švč. Širdies Jėzaus Kongregaciją ir vienuolyną. Per šešis metus čia buvo mokinami į kunigus jauni lietuviai.

Vienuolynas buvo gražioj vietoj ant kalno tarp žaliuojančių ošiančių didelių medžių ir turėjo gražią koplytėlę. Kiekvieno pravažiuojančio buvo kreipiamas dėmesys į vienuolyną. Jie sustodavo pažiūrėti ir aprūpindavo savo dvasiškus reikalus šventais Sakramentais.

Žmonėms gyvenantiems apie ežerą būdavo labai paranku šventomis dienomis ateiti išklausyti šventų mišių.

Vasario mėnesį 1933 ugniai galutinai sunaikinus vienuolyną — kunigai turėjo išsiskirstyti ir šventą darbą nutraukti.

Užpereitą savaitę tėvas Brigmanas važinėjo prie Harvey's Lake ir apžiūrėjo buvusio vienuolyno vietą. Jis sakė, kad fundamentas geras ir galima toj pačioj vietoj atstatyti vienuolyną!

Vieta graži, fundamentas geras, tik visa bėda — neužtenka pinigų.

Tėvas Brigmanas atsišaukia į visus lietuvius katalikus, geros širdies žmones, kad ir mažomis aukomis prisidėtų atstatyti Švč. Širdies kongregacijos vienuolyną.

Visokiais būdais galima prisidėti prie atstatymo vienuolyno. Jo naudai galima surengti šokius, koncertus, išvažiavimus. Žiemos laiku panelės ar moterėlės gali surengti savo namuose card parties.

Tas lengva padaryti ir jeigu visi prisidėtų su aukomis, tai nei nepamatytumėm, kaip greit Švč. Širdies Vienuolynas būtų atstatytas.

Dabar tėvas Brigmanas turi uždėjęs vienuolyną Easton, Pa. Jis turi keliatą studentų-broliukų, kuriuos leidžia į Lafayette universitetą Eastone, o iš ten leis į seminariją.

Tad padėkim tėvui Brigmanui atstatyti Švč. Širdies vienuolyną. Tegu jis varys savo pradėtą šventą darbą.

Aukas siųskite šiuo adresu: 123 North Second St., Easton, Pa.

Vienuolyno Rėmėjas

BALTIMORE, MD.

Žinutės

Mūsų gerb. klebono kun. J. Lietuvninko priežiūroj, penktadienį, spalių antrą, įvyko pirmas šio sezono kazyrių vakaras. Žmonių atsilankė daug, dovanos buvo gražios, arti $100 pelno liko parapijai.

Sekantį penktadienį, spalių 16 d., įvyks Altoriaus ir Rožančiaus moterų dr-jos kazyrių parengimas parapijos svetainėj.

Sekmadienį, spalių 18 d., šv. Alfonso bažnyčioj prasidės 40 valandų atlaidai. Bus svečių kunigų iš kitų miestų.

Pereitą sekmadienį prie bažnyčios durų po visų mišių buvo renkamos aukos padengti išlaidas aptaisymui gėlėmis altorių dėl taip svarbių iškilmių.

"Seni Giesmininkai" muz. J. Čižauskui vadovaujant, sparčiai ruošiasi prie savo vakaro, kuris įvyks šio mėnesio paskutinį sekmadienį, būtent, spalių 25 d. parapijos svetainėj. Programa bus įdomi. Dalyvaus daug naujų talentų, tik reikia, kad visi paremtų. Po programos bus balius, gros geras orkestras. Įžanga visiems prieinama ir pelnas skiriamas parapijai. Kas neateis—gailėsis.

Tas Pats

FOREST CITY, PA.

Švento Antano Parapija Rengia Bazarą

Galutinai baigiama prisirengti prie bazaro, kuris prasidės antradienio vakare, spalių 27 ir baigsis šeštadienio vakare, spalių 31-mą. Šiemet bus daug geresnis bazaras, negu du metai atgal buvo. Bus įvairūs pamarginimai ir šokiai kiekvieną naktį. Į bazarą manoma sutraukti daug žmonių iš šios apylinkės.

Generalis pirmininkas ir rengėjas yra klebonas kun. P. B. Paukštis.

Visi atsilankykite į bazarą — paremkite šv. Antano parapiją.

NEBŪK ŽILAS

Stebūklingos gyduolės, kurios panaikina žilimą, plaukų slinkimą ir plaiskanas. Šias gyduoles privalėtų turėt kiekvienas, kuriam žyla, slenka arba pleiskanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki buvo, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Specialiai supažindinimui pasiūlome didelį $2.00 pakelį už $1.00. Užsisakyk šiandien ir sutaupyk dolerį. Jeigu nebūsite pilnai patenkintas, jums pinigai bus sugrąžinti. Reikalaujame agentų.

VALORTONE HERB CO., Dept. G
Box 305, Clinton, Indiana

MISIJŲ KELIONĖ

(Kam reikia adreso, prašau išsikirpti.
J. Bružikas S. J.)

Nuo spalių 5 iki 18 d., St. Peter's Church, 50 W. 6th St., So. Boston, Mass.

Nuo spalių 19 iki lapkričio 1 d. St. Andrews Church, 396 Church St., New Britain, Conn.

Nuolatinis laiškams adresas: Rev. J. Bružikas, S. J., 259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Sudėstė Kun. Michael J. Duffy
Vertė Kun. J. K. Miliauskas

TREČIOJI LAIDA

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojam bei mokytojoms priseina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas — lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau

Šie Didžiai Gerb. Kunigai ir šios Didžiai Gerbiamos Seserys naudoja šį Katekizmą:

Monsignoras J. V. Miliauskas, Duryea, Pa.
Kun. A. J. Sinkevičius, Plymouth, Pa.
Kun. J. Kasakaitis, Pittston, Pa.
Kun. P. B. Paukštis, Forest City, Pa.
Kun. J. Bružas, Nashua, N. H.
Kun. K. Skripka, Binghamton, N. Y.
Kun. J. Bakanas, Worcester, Mass.
Kun. A. Lopatto, Elmhurst, Pa.
Kun. S. Norbutas, Frackville, Pa.
Kun. C. E. Paulonis, Brooklyn, N. Y.
Kun. J. Ambotas, Hartford, Conn.
Kun. Pr. Juškaitis, Cambridge, Mass.
Kun. I. Abromaitis, Braddock, Pa.
Kun. C. Strimaitis, Schenectady, N. Y.
Kun. N. Pakalnis, Brooklyn, N. Y.
Kun. V. Matulaitis, St. Clair, Pa.
Kun. P. Juras, Lawrence, Mass.
Kun. K. Jenkus, So. Boston, Mass.
Kun. K. A. Vasys, Worcester, Mass.
Kun. J. Skalandis, Brockton, Mass.
Kun. S. J. Vembrė, Westfield, Mass.
Kun. J. Bružikas, S. J., Misijonierius
Kun. J. Balkūnas, Maspeth, N. Y.
Kun. K. J. Klevinskas, Minersville, Pa.
Kun. P. Karlonas, New Britain, Conn.
Kun. Pr. Mockus, Coaldale, Pa.
Kun. J. Supšinskas, Sugar Notch, Pa.
Kun. J. Valantiejus, Waterbury, Conn.
Kun. M. J. Urbonas, Du Bois, Pa.
Kun. J. Inčiūra, Kingston, Pa.
Kun. J. A. Karalius, Shenandoah, Pa.
Kun. J. J. Šlikas, Sheboygan, Wis.
Kun. M. Pankus, Bridgeport, Conn.
Kun. F. A. Gelumbis, Niagara Falls, N. Y.
Kun. A. Deksnis, Utica, N. Y.
Kun. V. J. Martusevičius, Philadelphia, Pa.
Kun. J. J. Paukštys, Westfield, Ill.
Kun. E. Paukštis, Chester, Pa.
Kun. J. V. Kazlauskas, Ansonia, Conn.
Kun. S. Kneižis, Norwood, Mass.
Kun. V. Šimkonis, Wanamie, Pa.
Kun. J. Baltusevičius, Scranton, Pa.
Kun. S. J. Bartkus, Kewanee, Ill.
Šv. Kazimiero Seserys, Baltimore, Md.
Šv. Kazimiero Seserys (Šv. Kaz. par.), Philadelphia, Pa.
Šv. Kazimiero Seserys (Šv. Jurgio par.), Philadelphia, Pa.
Šv. Kazimiero Seserys, New Philadelphia, Pa.
Šv. Pranciškaus Seserys, Pittsburgh, Pa.
Šv. Pranciškaus Seserys, Cleveland, Ohio
Jėzaus Nukryžiuoto Seserys, Cambridge, Mass.
Šv. Pranciškaus Seserys, Rochester, N. Y.
Šv. Pranciškaus Seserys, Kenosha, Wis.
Šv. Pranciškaus Seserys, Mahanoy City, Pa.
Šv. Pranciškaus Seserys, Detroit, Mich.
Šv. Pranciškaus Seserys, Elizabethport, N. J.
Šv. Kazimiero Seserys, Chicago Heights, Ill.
Šv. Dominiko Seserys, Brooklyn, N. Y.
Šv. Dvasios Seserys, Pittsburgh, Pa.
Šv. Kazimiero Seserys, Pittsburgh, Pa.
"Darbininkas," South Boston, Mass.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS

PRIVALO ĮSIGYTI ŠIAS KNYGAS:

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS KRONIKINĖS KNYGOS

Surinko ir Išleido
KUNIGAS A. MILUKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ KRONIKA
1868—1893 M.
300 pusl. Popieros apdarais $3.00

AMERIKOS LIETUVIŲ PROFESIJONALAI IR KRONIKA
Du tomai. 476 pusl. Popieros apdarais $4.50

SPAUDOS LAISVĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZUOTĖS SUKAKTUVĖS
(Antra laida)
782 pusl. Popieros apdarais $5.00

Money orderius ir užsakymus siųskite:

"GARSAS"
73 East South Street, Wilkes-Barre, Penna.

VARGONINKAS

Atsakantis ir gerai suprantantis savo amatą, paieško tuojau vietos. Atsišaukite: Organist, 44 W. Thomas St., Wilkes-Barre, Pa.

UŽUOJAUTA

Reiškiame širdingiausios užuojautos jausmą mūsų varg. B. Janušauskui ir dain. Marijonai Janušauskienei dėl mirties jų mylimo sūnaus ir mūsų choristo-dainininko, a. a. Reimondo, kuris ne tik šeimynoje, bet ir mūsų tarpe paliko didelę tuščią vietą.

CHICAGOS GIMIMO PANELĖS ŠVENČIAUSIOS PARAPIJOS CHORAS

CLEVELANDO ŽINIOS

SPALIŲ DEVINTOS PAMINĖJIMAS

Spalių 4d., Lietuvių svetainėj, Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus laikinoji valdyba surengė Spalių Devintos paminėjimą.

Paminėjimas buvo gana gražiai surengtas, tik gaila, kad mažai publikos teatsilankė.

Kalbėtojais buvo šie: studentas Stepas Juodvalkis, adv. P. Česnulis, K. S. Karpius ir P. P. Muliolis.

Beje, įžanginę kalbą pasakė p. A. Banys.

Muzikalę programą išpildė studentas Vladas Verbavičius dvejais atvejais gražiai ir žavėjančiai sudainavo solo ir vieną duetą. Dainavo Alekniūtė solo ir su savo tėvu Jonu Alekna duetą. Tai retas Clevelando lietuvių tarpe atsitikimas, kad jauna lietuvaitė su savo tėveliu dainuotų duetus. Kaip solo, taip duetas buvo gražiai sudainuota. Iš p. J. Aleknos ir jo jaunos dukrelės geras pavyzdis kitiems mūsų lietuviams tėvams ir motinoms. Dar ir Luizai dainavo ir kitiems dainininkams pianu lydėjo. Pabaigoj visi programos dalyviai sugiedojo Lietuvos himną ir tuo programa baigėsi. Programos vedėju buvo F. Šaukevičius, Clevelando lietuvių veikėjas.

Vilniaus vadavimo reikalams aukų surinkta apie trylika dolerių. Po programos buvo šokiai.

Girdėjęs

P-LĖ ST. IVINSKAITĖ SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS

Sugrįžo iš Tėvynės Lietuvos vietos lietuvių visuomenės, ypatingai jaunimo tarpe veikėja — p-lė St. Ivinskaitė. Ji išbuvo Lietuvoje ir kitose šalyse virš trijų mėnesių, vienok ilgiausia buvo apsistojusi tėvelių gimtinėje—Lietuvoje.

P-lė Ivinskaitė daug ką patyrė ir daug ką matė Vokietijoje, Šveicarijoje, Anglijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, Latvijoje ir Rusijoje. Visose šiose šalyse ji pastebėjo žmonių gyvenimo geras ir blogas sąlygas. Taip pat ji pažymėjo, kad tą galima patėmyti ir pačioje Lietuvoje, ypatingai ši jaunuolė nekaip žiūri į Lietuvos valdžios suvaržymą katalikiškos visuomenės, o ypač jaunimo — pavasarininkų. Vienok jai ten viskas labai patiko ir progai pasitaikius vėl žada aplankyti tėvų žemę—Lietuvą, nes ten gamta maloni ir žmonės svetingi.

Su vienu laikraščio redaktorium St. Ivinskaitė atsilankė pas Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną, kur jai teko užtrukti apie tris valandas laiko. Ji pareiškė, kad Lietuvos Prezidentas yra malonus, palankus ir pašnekus.

Tikimės, kad p-lė Ivinskaitė daugiau pati parašys šiame skyriuje, ką patėmijo Lietuvoje ir kitose Europos šalyse.

PRANEŠIMAS

Pasklido žinios, kad Fisher Body Co. dar pri[illegible] didelę dalį naujos dirbtuvės [illegible]inuos apie vieną milijoną do[illegible] tikresnes žinias pranešin[illegible] liau.

KONVENCIJA IR PARODA

Clevelande šį mėnesį įvyks dar viena didelė National Metals organizacijos konvencija ir paroda. Prasidės spalių 19 ir tęsis iki spalių 23 d. Clevelandas tikisi susilaukti delegatų ir vizitatorių apie 16,000 žmonių. Paroda bus Public Hall ir Lakeside Hall. Šioje parodoje daug[illegible]usia bus rodoma tik apie metalo [illegible]dirbimą ir jo sunaudojimą.

SIDABRINIS ŠLIŪBAS

Spalių 4 d. suėjo 25 metai vedybinio gyvenimo F. ir S. Skužinskų, 1231 E. 168 St. Ta proga jiedu turėjo iškilmes šv. Jurgio bažnyčioj.

Ponios F. Skužinskiešnės brolis, gerb. klebonas kun. Vincas Vilkutaitis atnašavo mišias ir atnaujino celebrantų šliūbą. Skužinskai įmaršavo bažnyčion su gėlių nešėjais, pabroliais ir pamergėmis, ką jiems pasitarnavo 25 metai atgal. F. Skužinskienė yra pirmutinė Clevelande gimusi lietuvaitė ir pirmoji čiagimė susilaukusi sidabrinio šliūbo.

Prasidėjus iškilmingoms mišioms, bažnytinis choras padarė jubilijantams surpryzą giedojimu, apie ką celebrantai visai nežinojo. O giedojimas, anot jų, buvo tiesiog nuostabus. Celebrantai ir visa svita buvo atatinkamai gražiai pasirėdę. Vyrai dėvėjo sidabrinės spalvos kaklaraiščius.

Vakare buvo iškilminga puota Peter Schmidt svetainėje, kur dalyvavo daug giminių, draugų ir pažįstamų. Prie garbės stalo sėdėjo patys celebrantai pp. S. ir F. Skužinskai. Vienoj pusėj sėdėjo Skužinskienės sesuo Kotryna Vilkutaitytė, kitoj jos brolis, gerb. kun. V. G. Vilkutaitis ir kun. T. Sofranek. Viso buvo apie šimtas svečių ir visi tapo puikiai pavaišinti. Sunešta labai daug ir gražių dovanų. Po vakarienei visi šoko ir linksminosi iki vėlumos. Linkime pp. Skužinskams sveikiems sulaukti auksinio šliūbo.

Rap.

SUSIRINKIMAS

Spalių 6 d., Lietuvių svetainėj, Kultūros draugija laikė savo mėnesinį susirinkimą, kurį atidarė ir vedė draugijos vice pirmininkas P. Janulevičius, kadangi dr-jos pirm. P. Gailiūnas buvo gana sunkokai susirgęs ir dėl tos priežasties negalėjo pribūti į susirinkimą.

Šiame susirinkime atmetė vakaro rengimą, kuris turėjo įvykti kito mėnesio 8 d., Lietuvių svetainėj. Toliau nusitarė kitame susirinkime turėti užkandžių ir pasilinksminimą dėl narių. Komisijoje apsiėmė pasidarbuoti p-lė St. Ivinskaitė, p-lė M. Janušaitė, P. Janulevičius, A. Cirkelis ir A. Švetkauskas.

Draugija norėdama prisidėti prie Liet. Kultūrinio Darželio istorinių iškilmių (spalių 11-tą), nutarė nupirkti gražų vainiką. Tuo pasirūpinti įgaliojo p-lę A. Slankauskaitę ir p-lę J. Slankauskaitę.

Beje, nutarė ateity susirinkimus laikyti mažesniuose svetainės kambariuose.

IŠ AUŠROS VARTŲ DR-JOS SUSIRINKIMO

Rugsėjo 27-tą Šv. Jurgio parapijos auditorijoj įvyko Aušros Vartų dr-jos susirinkimas.

Pirmininkė M. Pūkelienė susirinkimą atidarė malda, o rašt. P. Kundrotienė perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris priimtas kaip skaitytas.

Iš Liet. Salės b-vės veikimo raportą išdavė P. Kundrotienė, Kultūrinio Darželio Sągos — A. Muzikevičienė, Našlaičių — P. Lučkienė. Visi raportai priimti.

Sekė ligonių komisijos raportas. Ligonių prižiūrėtoja išrinkta E. Ruškienė.

Po to, pirmininkė ragino visas nares remti bazarą.

Rašt. P. Kundrotienė perskaitė Šv. Pranciškaus seserų laišką, kuriame dėkojama dr-jai už auką.

Susirinkimas baigtas malda.

Koresp. *A. C. M.*

PUIKIAUSIA SVETAINĖ

Šv. Jurgio parapijos svetainė visuomet buvo ir bus didžiausia lietuvių svetainė Clevelande. Iki šiol jai trūko gerų grindų. Dabar jau tos naujos grindys įdėtos. Da žadama išpuošti sienas, o tuomet su ta svetaine nesusilygins nei viena salė visame Clevelande, kaip šokiams, taip ir parengimams. Ekspertai dailydės dirbo dienomis ir naktimis, kol įdėjo naujas grindis. Bet kad jau įdėjo, tai įdėjo. Švelnios, lygios, tiesiog, kaip slidžiausias ledas. Tik šok ir gerėkis.

Paskutinį sekmadienį šio mėnesio, t. y., spalių 30 d. bus tos naujų grindų salės milžiniškas formalis atidarymas su kortavimu nuo 5 val. ir šokiais 8 val. seniems ir jauniems. Manoma sutraukti didžiausią minią žmonių, nes bus labai geras orkestras.

Rap.

Weymouth, Mass. — Spalių 11-tą autoritetai pradėjo tyrinėti, kas nužudė našlę Grace Asquit, 40 metų amžiaus. Jos kūną atradė sukapotą dalimis.

UŽSIENIO LIETUVIŲ KLAUSIMAI VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE

Šiomis dienomis Vytauto Didžiojo universiteto draugijos užsienio lietuviams remti skyrius paskelbė, kad šie metai skiriami užsienio lietuvių klausimams nagrinėti universitete. Jie bus nagrinėjami ligi ateinančių metų pavasario, tai yra per visus tuos mokslo metus.

Įvairiais užsienio lietuviams ir Lietuvai rūpimais klausimais bus ruošiamos atitinkamo turinio paskaitos. Paskaitas skaityti numatoma pakviesti žymius Lietuvos ir užsienio lietuvių veikėjus. Tai bus bene pirmos tokio plataus masto ir tokios rimtos paskaitos užsienio lietuvių klausimais.

AKMENS ŠIRDIS KAUNE

Iš Sovietų Rusijos į Kauną atvykusi p. Troickaja atsivežė keistą radinį, kuris labai sudomino medicinos ir archeologijos specialistus. Troickaja, kaip rašo "S." nr. 216, dėl jo susirašinėja su Britų muziejaus administracija.

Tas radinys yra *suakmenėjusi masė, turinti žmogaus širdies pavidalą.* Radiny matyti arterija ir mažytė žaizda, kuri galėjo būti padaryta širdy.

P. Troickaja pasakoja, kad tą "suakmenėjusią" širdį ji radusi Tambovo gubernijoj, Okos upės krante. Specialistai mano, kad čia tikrai esanti *širdis prieš keletą tūkstančių metų gyvenusio 15—16 metų jaunuolio.* Tačiau daugelis kalba, kad tai paprastas gamtos padaras arba nuzulintas akmuo. Dėl šio radinio *nekantriai laukiama Britanijos muziejaus ekspertyzos davinių.* (XX)

Lietuviškos Prakalbos iš Didžiųjų Amerikos Radio Stočių

Lietuviškas prakalbas apie demokratų partiją ir jos kandidatus galėsime girdėti spalių mėn. 17, 24 ir 31 dd. Wilkes-Barre, Pa. ir apylinkėje iš radio stoties WBRE 5:30—5:35 val. vakare, o Philadelphia, Pa. ir apylinkėje iš stoties WDAS 11:00—11:05 val. vakare. Spalių mėn. 18 ir 25 dd. ir lapkričio 1 d. 12:25—12:30 val. ryto iš stoties WWSW Pittsburgh, Pa. ir apylinkėje.

DIDŽIAUSIA LIETUVOS ŪKININKŲ BYLA

Kariuomenės teismas rugsėjo 28 d. pradėjo nagrinėti didžiausią pereitais metais Suvalkų krašto įvykių bylą. Į šią bylą kaltinamaisiais yra patraukti 39 asmenys, daugiausia Išlaužo, Prienų, Veiverių apylinkių ūkininkai. Kaltinamųjų tarpe yra dvi moterys. Liudininkais šaukiama apie 130 žmonių, iš kurių apie pusė vien prokuratūros. Iš šių apie 30 vien policininkų.

Kaip žinoma, šių įvykių metu buvo nušauti Gustaitis ir Veiverys. Buvo sunkiai ir lengvai sužeistų keletas iš ūkininkų pusės ir keletas sužeistų iš policijos.

SCRANTON

ŠV. JUOZAPO PARAPIJOS CHORO VAKARAS

Šv. Juozapo lietuvių parapijos choras turėjo pasilinksminimo vakarą spalių 4, 8 val. vakare, šv. Juozapo parapijos mokyklos svetainėje.

Visi choristai kartu su vargoninku, kleb. kun. J. Kuru ir kun. Zabulioniu susirinko lygiai 8 val. Stalai buvo labai gausiai apdėti valgiais, gėrimais ir visokiais dalykais, prirengtais darbščių choristių.

Klebonas kun. J. Kuras pradėjo vakarienę, sukalbėdamas maldą. Po maldos visi gerai pavalgė skanių valgių ir po to pradėjo programą. Choro pirmininkas Jonas Kvietkauskas pratarės keletą žodžių pristatė Praną Katilių vakaro vedėju. Katilius, kaip vakaro vedėjas, padėkojo visiems atsilankiusiems, kaip tai dvasiškijai, vargoninkui, choristams ir svečiams už prisidėjimą prie šio vakaro, taipgi komisijai, kuri surengė vakarą. Po to jis pristatė naujai prisirašiusius choristus.

Paskui sekė tokia programa:

Choras sudainavo "Važiavau Dieną."

Kun. J. Kuras paragino visus choristus darbuotis ir išaugint didelį chorą.

Pranas Stankus papasakojo, kaip galima apsivesti "per mašinukę."

Eugenija Stanaitytė sudainavo gražią dainelę.

Jonas Bunevičius — lietuviškas žydelis — papasakojo apie pasaulio sukūrimą.

Vargoninkas Jonas Vaičaitis trumpai paaiškino vargonų ir muzikos istoriją, kaip ir nuo ko prasidėjo.

Pranas Kvederavičius ir Pranas Katilius sudainavo duetu "Kas do dyvai daros."

Kun. Zabulionis labai gražiai paragino choristus dirbti kartu ir paaiškino bažnytinio choro reikšmę.

Jonas Bunevičius ir Jonas Kvietkauskas labai gražiai sugrojo trombonų duetą.

Aldona Burneikiūtė paskambino pianu solo.

Jonas Bunevičius sudainavo girtuoklio dainą.

Juozas Skaisgiraitis sudainavo dainelę apie Scrantono Oną.

Visi sugiedojo Lietuvos himną — "Lietuva Tėvynė Mūsų."

Po programos visi šoko visokius lietuviškus šokius ir geral pasilinksmino.

Lai choristai daugiau surengia tokių linksmų vakarų ir lai visas jaunimas susirašo į šv. Juozapo parapijos chorą, kad visi kartu galėtumėm linksmai praleisti vakar[illegible]

P. K.

ŠVENTO KAZIMIERO DRAUGIJOS 30 METŲ SUKAKTIS

Per 30 Metų Išleido 3,000,000 Knygų

Šį rudenį sukanka 30 metų, kai buvo įsteigta Šv. Kazimiero draugija.

Jos svarbiausias tikslas—skleisti švietimą, leidžiant ir platinant naudingas lietuviškas knygas, laikraščius ir kitokius spausdinius. Tokios draugijos steigimo mintis kilo dar spaudos draudimo gadynėje tarp Kauno Kunigų Seminarijos klierikų. Jie buvo įsteigę slaptą Šv. Kazimiero Draugiją lietuviškoms religinio turinio knygelėms leisti; jai lėšas suaukodavo daugiausia klierikai ir Žemaičių vyskupijos kunigai.

Tokios draugijos reikalingumas ypač gyvai buvo pajustas spaudą leidus 1906 m., rudens pradžioje ji buvo įsteigta. Draugijos nariai visą laiką augo, ir 1912 m. jų buvo daugiau kaip 10,000.

Šv. Kazimiero Draugijai nuo pat jos įsteigimo iki šių dienų sėkmingai vadovauja nenuilstąs jos pirmininkas ir daugiametis jos įvairių įmonių direktorius prof. prel. A. Dambrauskas—Adomas Jakštas.

Draugija per savo veikimo 30 metų išleido daugiau kaip 600 įvairaus turinio veikalų, kurių bendras skaičius siekia daugiau kaip 3 milijonus egzempliorių.

PETRO GINTALO SPALIŲ 9-TOJI

Kasmet Vilniaus pagrobimo sukaktį minint, to minėjimo rengėjai pasigesdavo tinkamo veikalo suvaidinti scenoje.

Šiais metais tokia spraga, bent vieniems metams, pašalinta P. Gintalo veikalu "Spalių 9-ji," kurį išleido Vilniui Vaduoti Sąjungos Centras Kaune.

Veikalas 4 veiksmų, nedidelis, lengvai suvaidinamas ir pastatomas. Veikia 12 asmenų, 8 vyrai ir 4 moterys. Labai svarbu tai, kad prie veikalo pridėtos iliustracijos, dekoracijų eskizai ir nufotografuoti uniformoje lietuvių ir lenkų kariai. Tiesa, nelabai ryškiai išėjusi jų uniforma, bet norintiems panašius rūbus pasigaminti bus žymus palengvinimas, ypač Amerikos lietuvių vaidintojams, kuriems sunkiau yra nemačiusiems tinkamesnius rūbus pasigaminti. Labai svarbus priedas pridėtas veikalo gale, V. Steponavičiaus instrukcijos, "Kaip vaidinti Spalių 9-ji." Jos ypač naudingos mėgėjų būreliams, ne profesionalams, vaidinantiems tą veikalą.

Pačiame veikale parodoma lietuvių kaimiečių tyra krašto meilė ir pasirįžimas laimėti nepriklausomybės kovas. Rodomas lietuvis išmokslintas jaunuolis, iš Sibiro laukų sugrįžęs našlaitis, kurio nežino ir nepažįsta jo motina ir tėvas, nors čia pat dvare greta vienas kito gyvena. Vėliau, tinkamuose momentuose, jis sueina... po 20 metų nesimatymo... Taigi, kovoja lietuviai kovų patyrę, Sibirę kaip knygnešiai kentėję. Greta šių aiškių tipų ir stiprių lietuvių, veikalo parodomas silpnų, nepastovių dvarininkų būdas. Jiems dar rūpi senos tradicijos, jie dar nežino, kas jų tėvynė: Lietuva ar Lenkija, ir vieni jų linksta Lietuvos, kiti Lenkijos pusėn. Juos veikia lietuvių rįžtumas, pasiaukojimas ir taip pat lenkiškas puošnumas, tuštumas... Visa tai vyksta Lietuvos nepriklausomybės kovų laikais.

Autorius gana vykusiai supina karo veiksmus, politinius momentus, su grynai širdies ir jausmo karštais pasireiškimais. Trumpam veikale yra ir sužadėtuvės, išsiskyrimai, susitarimai, pasikeitimai, meilė, kančios, kovos, sužeidimai ir mirtis... Nemažai tikrai jaudinančių ir ašaras spaudžiančių momentų.

Veikale lenkai mažai ir minimi, jie bereikalingai nerodomi scenoje, piktai apie juos nekalbama, tačiau iš visų faktų, iš aprašymų Suvalkų sutarties pasirašymo, iš trumpo momento—sutarties sulaužymo (scenoje jis labai trumpai parodytas), aiškėja visa lenkiškoji klasta, kyla neapykanta, dar labiau pasirįžimas ieškoti teisybės, kovoti dėl padarytos Lietuvai skriaudos.

Veikalas vaidintinas ne tik spalių 9 d., bet ir kitomis progomis. Vilniui Vaduoti Sąjungos senesnieji skyriai Amerikoje jau gavo po keletą knygučių tiesiai iš Centro, kiti gaus vėliau, kai bus daugiau knygučių gauta. Knygelės kaina Amerikoje—30 amerikoniškų centų.

V. Uždavinys

400 METŲ SENUMO KOPLYTĖLĖ

Rytų Lietuvoje, Utenos apskr., netoli Mąlėtų miestelio yra senas Rudesos bažnytkaimis. Dabartiniu metu jis yra nedaug kam žinomas, tačiau praeityje jo būta gana įžymaus. Kaip pasakojama, Rudesos bažnytkaimį 1535 m. įkūrusi karalienė Bona, kuri kūrimo buvusi Italijos princesė. Kiek laiko po įkūrimo, bažnytkaimis gerokai išsiplėtė ir buvo virtęs Inturkės parapijos centru. Vėliau Rudesa savo augimu Inturkę aplenkė. Rudesoje palikta tik maža koplytėlė, kuri miškelyje ir dabar tebestovi, nors ji turi 400 metų. Koplytėlė ypatinga tuo, kad turi altorių, papuoštą sena ir retai kur sutinkama ornamentika.

ATITAISYMAS

Pereitam numery per neapsižiūrėjimą buvo išspausdinta, kad Kristaus Karaliaus "šventę įsteigė Šv. Tėvas Popiežius Pijus XI-sis 1936 m.," o turėjo būt pažymėta 1926 m.

GRĮŽO IŠ LIETUVOS AMERIKIEČIAI

Švedų Amerikos Linijos motorlaiviu KUNGSHOLM, kuris atplaukė iš Gothenburgo į New Yorką spalių mėn. 5 d. atvyko nemažas skaitlius ir lietuvių keleivių, kurie iš Klaipėdos išplaukė laivu S. S. MARIEHOLM, rugsėjo 22 d., iš Gothenburgo rugsėjo mėn. 26 d.

Iš Lietuvos kartu grįžo Lietuvos nepaprastas pasiuntinys JAV Washington, D. C., ministeris P. Žadeikis. Taipgi atvyko eiti pareigas naujas Generalinis konsulas New Yorke, p. J. Budrys su šeima. Amerikiečiai grįžo iš Lietuvos šie:

P. B. Kasputienė, Athol, Mass.
E. Mažeikienė, Bruce, Mass.
V. Valkauskienė, Malden, Mass.
A. Rimkus, Boston, Mass.
S. Skriskus su žmona, Chicago, Ill.
M. Šeštokienė, Waukegan, Ill.
P. Pronckūnaitė, Gerardville, Pa.
J. Baniulis su žmona, Cleveland, O.
P. Gražis, Pottsville, Pa.
P. Masiulis su dukrele, B'klyn, N. Y.
A. Naujokaitienė, Waterbury, Ct.
A. Bobinienė su dukrele, Brooklyn.
R. Kalantaitė, Paterson, N. J.
S. Zizienė, Chicago, Ill.
P. Zitkevičius, Pauls River, Mass.
A. Morozaitė, Brooklyn, N. Y.
B. Ulskienė, Gardner, Mass.
J. Samoskis, Chicago, Ill.
A. Litvinas, Paterson, N. J.
A. Barkauskas, Philadelphia, Pa.
O. Mockienė, Gardner, Mass.
J. Rapčinskas, Montello, Mass.
D. Margrey, New York, N. Y.

V. P. Mučinskas

Lucky Strike Uždeda Miestus Ant Žemėlapio

ČIA parodyta žemėlapių keistenybė. Nors figūroje taškai atspausdinti be jokio pirmykščio žemėlapio braižinio, jie sudaro beveik teisingą Jungtinių Valstijų žemėlapį. Kiekvienas taškas atstovauja miestą, kur žmonės dainų "sweepstakes" yra laimėję dovanų. "Sweepstakes" yra daroma kas savaitė pokraug su jūsų "Hit Parade", susidedančio iš penkiolikos populiariškiausių šalies dainų, perstatomų Lucky Strike cigaretų išdirbėjų per du radio tinklus — National Broadcasting Company trečiadienio, ir Columbia Broadcasting System ketvirtadienio vakarais.

Dainų "sweepstakes" tapo šalies naujausia pramoga, kur kas savaitė gaunama milionai įstojimo blankų. Įstojančiųjų randasi iš kiekvienos valstijos šioje šalyje.

Nekurie taškai atstovauja šimtus laimėtojų, kadangi nuo lošimo pradžios geguziės mėnesį, daugiau, kaip 1,300,000 dovanų buvo išdalinta vyrams ir moterims užtenkamai gabiems išvardinti tris populiariškiausias savaitės melodijas. Laimėtojai gauna Lucky Strike cigaretų, lengva užsirūkymą iš turtingo, brandaus kūno tabako.

Žemėlapis suteikia tikrą praplitusio visuomenės įdomavimosi šių dienų muzika įrodymą, ir lošimo sėkmingumas parodo, jog žmonės žino, kas reikalinga, kad padarius dainų, populiariškiausia, ir kas reikalinga, kad padarius cigaretą geru.

NIKODEMAS A. WILKELIS
LAISNIUOTAS LIETUVIS GRABORIUS
Neturint vietos savo namuose, pas jį galima pašarvoti
6522 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 9292

DELL E. JAKUBS--JAKUBAUSKIENĖ
LAISNIUOTA GRABORĖ—LICENSE FUNERAL DIRECTOR
Lithuanian Funeral Home
Automobiles and Invalid Car Service
6621 EDNA AVENUE CLEVELAND, OHIO
North of Superior at E. 67th St. Tel. Endicott 1763

VIENATINIS VIETINIS PASTOVUS LIETUVIS
REAL ESTATE IR GENERALIS APDRAUDOS AGENTAS
19 Metų Praktikos Tame Biznyje
PETRAS P. MULIOLIS
6604 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 6729

IZIDORIAUS SAMO JEWELRY KRAUTUVĖ,
kurioje parsiduoda visoki brangakmenys, įvairios rūšies šiedai, rašomos plunksnos ir kitokios gražnos. Šioje krautuvėje viskas parsiduoda numažinta kaina. Taip pat čia yra taisomi ir laikrodžiai.
6704 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO

ST. CLAIR BAKERY
SKANIAUSIA IR GERIAUSIA RUGINĖ IR KVIETINĖ DUONA
Norįntieji jos gauti namuose ar krautuvėse, kreipkitės pas
K. OBELS-OBELIENĮ
6212 SUPERIOR AVE. (1404 E. 66th St.), CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 6716

Vietinės Žinios

LRKSA 17-TOS KUOPOS VAKARAS

LRKSA 17-ji kuopa rengia šokių vakarą pirmadienį, spalių 19, Švč. Trejybės parapijos svetainėj, South ir So. Meade gatvės, Wilkes-Barre.

Gros puikus orkestras.

Įžanga tik 25 centai.

Rengėjai užkviečia visus ir visas pasilinksminti.

W. K. LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS RENGIA LABDARYBĖS BALIŲ

Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubas uoliai rengiasi prie metinio labdarybės baliaus, kuris įvyks lapkričio mėnesį. Pelnas, kaip paprastai, skiriamas Elmhursto našlaitynui — kalėdinėms beskutėms.

Spalių 14-tą Sterling hotely įvyko baliaus rengimo reikalu susirinkimas. Rengėjų komitetas išrinktas iš šių: Mrs. Al. Venslauskienė — prez., Mrs. P. Kutz — vice prezid., Mrs. M. Kuchemba — iždin., Miss Agnes Vetcher —sekr., Miss El. Kraužlis — fin. sekr., Miss A. M. Grimaila — korespondentė.

ATRADO NEGYVA POVILĄ STELEVIČIŲ

Spalių 9-tą Jonas ir Jurgis Stelevičiai atrado negyvą savo tėvą Povilą Stelevičių, 47 metų amžiaus, gyv. 465 Carver St., Larksville, Pa. Jis užtroško mažoj kasykloj Larksville kalne, kur jį užgriuvo žemės.

Velionis iš namų išėjo 9:30 ryte. Kai jis nesugrįžo vakarienės metu, šeimyna susirūpino. Vaikai Jonas ir Jurgis pasiėmę kaimyną Al. Zikoskį išvyko ieškoti.

A. a. P. Stelevičius paliko žmoną, sūnus — kareivį Povilą, tarnaujantį Fort Meade, Md., stovykloj, Juozą, Joną ir Jurgį, dukterį Oną ir keturis brolius.

Iškilmingos laidotuvės įvyko spalių 13-tą. Po gedulo pamaldų atlaikytų Plymouth'o šv. Kazimiero bažnyčioj palaidotas parapijos kapuose.

Velionis priklausė LRKSA.

Ilsėkis Viešpaties ramybėj!

Laidotuvėmis rūpinosi graboriai Maslauskai.

LIETUVIŲ DEMOKRATŲ LYGA DARBUOJASI

Lietuvių Demokratų Lygos antras susirinkimas įvyko penktadienio vakare, spalių 9-tą, Ideal Ball Room svetainėj, Luzerne, Pa.

Susirinko labai daug narių, kurie stoja už demokratiškas teises ir už demokratų kandidatus. Suvažiavo iš visų miestelių, nes visiems buvo malonu išgirsti demokratų kalbas kas link šių rinkimų.

Susirinkimas nutarė turėti "Rally Night," kuri įvyks, kaip tik bus surasta vieta ir kalbėtojai. Šis dalykas visiems bus paskelbtas per radio.

Buvo pagaminta rezoliucija ir nusiųsta į Demokratų Headquarters, pranešant, kad ši organizacija 100 procentų stoja už Franklin D. Roosevelt ir jo visus kandidatus.

Kitas Lietuvių Demokratų Lygos susirinkimas bus sekmadienį, spalių 18-tą, Wilkes-Barre, Union Hall, 12 E. Market St., 2:30 po pietų.

M. FUGMANN GAVO MIRTIES BAUSMĘ

Pereitą savaitę užsibaigė Michael Fugmann'o byla.

Jury po virš 30 valandų pasitarimų galutinai priėmė nuosprendį, kad Michael Fugmann yra pirmos rūšies žmogžudys.

Fugmann mirties nuosprendžio išklausė įprastu šaltumu. Jo advokatai reikalauja naujo bylos persvarstymo.

Bylos metu steito autoritetai ir jų pakviesti ekspertai prirodinėjo, kad Fugmann yra tas pats asmuo, kuris paštu išsiuntinėjo "Velykines dovanas" su dinamito bombomis. Nuo vienos bombos žuvo buvęs United Anthracite Miners of America prezidentas Thomas Maloney ir jo sūnus. Ekspertai liudijo, kad tas pats asmuo yra siuntęs bombas Hanover Township mokyklų direktoriui Michael Gallagher, kurį užmušė, teisėjui B. R. Jones, Anthracite Conciliation sekretoriui James A. Gorman, buvusiam šerifui Luther M. Kniffen ir Glen Alden kompanijos Buttonwood kasyklos superintendentui Harry Goulstone.

Fugmann pasaulinio karo metu buvo vokiečių kaiziškos armijos artileristu.

E. P. JENNINGS IR CH. HARRIS BYLA

Spalių 6-tą Luzerne apskrities teismo rūmuose prasidėjo Charles Harris iš Scrantono ir Emerson P. Jennings, Wilkes-Barre spaustuvninko byla.

Juodu kaltina išdinamitavimu teisėjo W. A. Valantine automobiliaus. Tai įvyko 1935 metais, kovo 28-tą, laike kietos anglies mainierių streikų ir United Mine Workers ir United Anthracite Miners unijų nesutikimų ir kovų. Teisėjas Valentine tuomet išdavė keletą nuosprendžių prieš streikierių lyderius.

Sprogimas įvyko prie Miners Bank, Wilkes-Barre, kur paprastai būna didesnis judėjimas žmonių. Laimei, kad mašinoj tuo laiku nebuvo žmonių. Teisėjo duktė Miss Mary Valentine kelios minutės prieš sprogimą pastatė mašiną ir atlikus banke reikalą rengėsi eit į Public Square. Išgirdus katastrofos balsą, pasuko Franklin gatvėn, kur buvo palikus mašiną, ir pastebėjo, kad ji paskendus dūmuose.

ELENA SINKEVIČIENĖ KALTINA SAVO VYRĄ

Spalių 7-tą Homeopathic ligoninėn atgabeno Eleną Sinkevičienę, 24 m., gyv. 75 South Main St., Ashley.

Ji papasakojo, kad susibarė su savo vyru, kuris jai sužalojęs akį, kelis kartus sudavęs per galvą, parmušęs ant žemės ir pripylęs į burną jodinos (iodine) palikęs. Jos sveikata eina geryn, o policija stengiasi surast ir suimt jos vyrą.

LANKĖSI

Pirmadienį, spalių 12-tą, su monsig. J. V. Miliausku lankėsi Susivienymo ir visuomenės veikėjas kun. Pr. Juras iš Lawrence, Mass. Wyoming Klony svečias viešėjo porą dienų. Pereitą sekmadienį jis dalyvavo Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos atlaidų iškilmėse.

PITTSTONAS IŠKILMINGAI MINĖS SUSIVIENYMO JUBILIEJŲ

Sekmadienio vakare, spalių 18-tą, Pittstono lietuviai trauks į bažnytinę svetainę, kad iškilmingai paminėjus mūsų brangios organizacijos 50 metų sukaktį ir vajaus baigimo laiką.

Šį vakarą rengia LRKSA 7-ta, 183-čia kuopos ir 4-toji apskritis.

Pittstone, kur randasi dvi didelės mūsų Susivienymo kuopos, kur randasi daug Susivienymo veikėjų, buvusių ir dabar esančių Pildomojo Komiteto narių, nežiūrint, kad ir blogiausių laikų, čia Susivienymo dvasia yra aukštai pakilusi ir visi žino, kad priklausymas Susivienyme daug pagelbsti mūsų suvargusiems broliams.

Tat visi, priklausanti ar nepriklausanti Susivienyme, ypač jaunimas, išgirskit apie mūsų brangios organizacijos praeitį, ką ji per 50 metų savo gyvavimo nuveikė čia gyvenantiems mūsų broliams.

Jaunimas, kurių tėvai augino ir auklėjo Susivienymą, turėtų kuo skaitlingiausia susirinkti ir patirti Susivienymo svarbą. Žinote, kad senesnieji retėja—miršta, o jaunieji turės pradėti vadovauti Susivienymui.

Šio vakaro programa bus gana įvairi ir visiems patiks. Kalbės buvęs Susivienymo Dvasios Vadas klebonas kun. J. Kasakaitis, Susivienymo Centro Sekretorius J. B. Šaliūnas ir Iždininkas V. T. Kvietkauskas. Tarpuose muz. J. Kudirka su savo parapijos choru ir solistais pajvairins gražiomis dainelėmis. Pittstono vodevilistai Albinas Šeporaitis, broliai Šakočiai ir V. Račinskas smagiai visus pajuokins ir padainuos gražių dainelų.

Atsilankykit visi ir atsiveskit savo draugus. Įžanga visiems dykai.

PITTSTON

VILNIAUS GEDULO PAMINĖJIMAS

Pereitą sekmadienį, spalių 11-tą, Pittstono Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus pastangomis, Casino Ball Room svetainėj, surengtas Vilniaus gedulo paminėjimas. Nežiūrint 15 centų įžangos ir neturėjimo šokių, vis dėlto publikos buvo virš poros šimtinių.

Programos vedėju buvo vietos veikėjas Antanas Galinskas, kurs įžanginėj kalboj paaiškino vakaro tikslą.

Suvaidintas griaudus trijų aktų veikalas "Už lietuvybę Vilnijoj." Vaidino Albinas Šeporaitis, K. Šakočius, St. Šakočius, Birutė Kazakevičiūtė ir Ona Lenkaitė. Režisierium buvo muz. J. Kudirka. Veikalėly atvaizduojama kaip lenkai okupuotam Vilniaus krašte terorizuoja lietuvius už lietuvišką kalbą, papročius ir spaudą, neaplenkiant moterų ir vaikų. Aukščiau suminėti artistai labai vykusiai suvaidino ir paliko gilų įspūdį žiūrėtojuose.

Aktų tarpuose kalbėjo vietos klebonas kun. J. Kasakaitis. Jis nurodė, kokią didelę istorinę klaidą padarė lenkai užimdami Vilnių. Tą klaidą supranta ir patys lenkai, kurie blaiviau žiūri į dviejų tautų santykius. Redaktorius M. Zujus nurodė, kad okupuotos Vilnijos atgavimas yra tik laiko klausimas. Anksčiau ar vėliau Vilnius grįš Lietuvai. Advokatas J. S. Lopatto aiškino, kaip lenkai iškraipo faktus skelbdami, kad Okupuotoj Lietuvoj lietuvių tik saujelė. Statistikos ir kiti dokumentai įrodo, kad tas kraštas etnografiniai, istoriniai ir visais kitais žvilgsniais buvo lietuviškas ir tokiu turės pasilikti.

Albinas Šeporaitis, Kazys ir Stasys Šakočiai, muz. Kudirkai pritariant pianu, šauniai sudainavo "Vilniun Trauk."

Užbaigta Lietuvos himnu, kurį sugiedojo visa publika.

Prieš programą ir jos laiku rengėjai pardavinėjo Vilniaus pasus ir ženklelius.

SĄJUNGIETĖS IR "DZIG-DZIG-DZIG" PARAPIJOS NAUDAI

Šv. Kazimiero parapijos Šv. Sakramento, Gyvojo Ražančiaus dr-jos ir Tretininkės rengia vakarienę Kristaus Karaliaus šventėje spalių 25-tą, o paskui jas tai 19 kp. sąjungietės, pirmininkei Julei Sakalauskienei vadovaujant, ... "dzig-dzig-dzig."

Sąjungiečių naujiena, tai "Žydo Barzda."

Šv. Kazimiero parapija rengia bazarą, kuris tęsis visą savaitę nuo lapkričio 15-tos. Sąjungietės nutarė turėti savo "stand" tame bazare rėmimui parapijos ir jų sumanymas yra, kad "Žydo Barzda" viliotų parapijiečius. Kaip ir visi jų darbai yra girtini, taip ir šį jų sumanymą bazaro komitetas priėmė su pagyrimu. Sąjungietės daugiau šiam laike nepraneša. Jos tik paakstina parapijiečių žingeidumą ir prašo, kad parapijiečiai taupytų savo centelius prieiti prie "Žydo Barzdos," kuri suteiks kiekvienam jų "stand'ą" atlankiusiam daug linksmumo.

Sąjungietės praneša, kad Nukryžiuoto Jėzaus Seserys eina į talką Šv. Kazimiero parapijiečiams šio bazaro rengime. Jos 19 kp. sąjungiečių vardu prirengs tą "Žydo barzdą."

LOJALUMO VAKARIENĖ

Šv. Sakramento, Gyvojo Ražančiaus ir Tretininkų draugijos, gyvuojančios Šv. Kazimiero parapijoje, rengia vištienos vakarienę bažnytinėj svetainėj, Kristaus Karaliaus šventėje — spalių 25-tą.

Ona Raulinskaitė, kuri pirmininkauja šiose draugijose suvirš 20 metų, ir nėra nustojusi savo entuzijazmo, bus šio vakaro vedėja.

Po vakarienei bus bingo.

Rengimo komitetas susideda iš visų trijų draugijų narių.

KINGSTON

LRKSA 1-MOS KUOPOS SUSIRINKIMAS

1-ji kuopa bertaininį susirinkimą laikys spalių 18, -1-mą valandą po pietų bažnytiniam kambaryje.

Maloniekite visi nariai ateiti ir užsimokėti duokles. Jaunamečių duoklės taip pat bus imamos. Vajus baigiasi, organizatoriai teiksitės grąžinti aplikacijas su naujų kandidatų duoklėmis. J. Venslauskas turi paėmęs pluoštą aplikacijų ir ketino gauti kelis tuzinus naujų narių.

Jaunamečiai, kurie yra išaugę, teiksitės persikelti į suaugusių skyrius. *J. Kučinskas*, rašt.

MIRĖ

A. a. Beatricija Masoniūtė, dviejų mėnesių amžiaus, mirė rugsėjo 30-tą savo tėvų namuose, 187 Parry St., Luzerne. Palaidota spalių 2-rą šv. Onos parapijos kapuose, Lehman.

A. a. Jieva Čarneckienė, gyv. 372 Harris St., Plymouth, mirė rugsėjo 29-tą, palaidota spalių 3-čią šv. Kazimiero parapijos kapuose, Muhlenburg.

A. a. Vincas Bagdonas, 50 metų, gyv. 302 Vine Street, Plymouth, mirė spalių 3-čią, palaidotas spalių 7-tą Šv. Kazimiero parapijos kapuose, Muhlenburg.

A. a. Juozas Tamošiūnas, gyv. 10½ Winter St., Sebastopol, mirė spalių 7-tą, palaidotas spalių 10-tą, Pittstono šv. Kazimiero parapijos kapuose. Velionis Sebastopoly išgyveno 40 metų. Paliko žmoną Margarietą, du sūnu, vieną dukterį ir vieną seserį.

A. a. Jonas Ašmontas, gyv. 207 Ridge St., Parsons. Spalių 10-tą palaidotas su bažnytinėm iškilmėm Miners Mills šv. Pranciškaus parapijos kapuose.

A. a. Jonas Rolinskas, gyv. 11 Caffrey St., Wilkes-Barre, mirė spalių 8-tą, palaidotas spalių 10-tą Švč. Trejybės parapijos kapuose. Paliko žmoną, sūnų, dukterį, du broliu.

A.a. Morta Grabliauskienė, gyv. 41½ Hemlock St., Georgetown, mirė spalių 9-tą, palaidota spalių 14-tą Švč. Trejybės parapijos kapuose. Paliko dvi seseri ir brolį.

A. a. Kazys Jenčukas, gyv. 33 N. Washington Street, Miners Mills, spalių 9-tą palaidotas su bažnytinėm apeigom šv. Pranciškaus parapijos kapuose.

A. a. Elžb. Augustaitienė, 585 Cleveland St., Hazleton, mirė spalių 9-tą, palaidota spalių 12-tą iš šv. Petro ir Povilo bažnyčios parapijos kapuose. Paliko keturis sūnus, dvi dukteri ir du anūku.

PARENGIMAI

ŠIE PARENGIMAI telpa dykai tų kuopų ir draugijų, kurios spaudos darbus duoda "GARSUI."

ANTRUS METINIUS "PRE-ELECTION DANCE rengia SLA 115 kuopa šeštadienio vakare, spalių 17-tą, Crystal Ballroom, 325 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa. Įžanga 25c.

KONCERTĄ IR TEATRĄ rengia Šv. Petro ir Povilo parapija sekmadienį, spalių 25, Eagle's Club House, N. Wyoming St., Hazleton. Programą išpildys Shenandoah, Minersville ir Hazleton chorai. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 50c.

Ką Aš Girdėjau

Rašo JURAS RIDZIKAS

Švč. Trejybės parapjos bazaras, kurs užsibaigė pereitą pirmadienio vakarą, pavyko gerai. Uždirbta $1,450.00. Bazarą rengė ir prižiūrėjo klebonas kun. J. K. Miliauskas. Klebono sumania darbuote parapijonai labai patenkinti.

Trečiadienį, spalių 7-tą, Švč. Trejybės parapijos klebonas kun. J. K. Miliauskas surengė vakarienę visiems bazaro darbininkams. Buvo 87 asmenys. Dalyvavo abu kunigai — klebonas ir vikaras. Laike vakarienės klebonas J. K. Miliauskas padėkojo visiems darbininkams už gerą darbavimasi prie bazaro. Klebonas pranešė, kad šiemet trūksta apie $200.00 iki pereitų metų kvotos. Kad tą kvotą dapildžius, nutarta surengti card party, bingo ir šokius gruodžio 28 d. š. m. parapijos svetainėse. Visi bazaro darbininkai pasižadėjo parduoti po penkis tikietus. Muz. J. Stulgaitis irgi prisidėjo prie šios vakarienės. Jis laike bazaro išlošė mažą kiauliukę ir padovanojo ją šiai vakarienei. Kiekvienas gavo po didelį gabalą. Užbaigus vakarienę — šokta, žaista, dainuota ir baliavota.

Duryea šv. Juozapo parapijos merginos, moterys ir visi rengia card party ir šokius antradienio vakare, spalių 20, Astrowskio salėj, Main St. Pelnas parapijai. Reiktų pas monsignoro J. V. Miliausko parapijonus nuvažiuoti ir su jais pasižmonėti.

Pirmadienio vakare, spalių 5-tą, apie 10 val. vakaro, Jack Barton-Botyriui grįžtant iš New Yorko World Series su Carr Biscuit kompanijos dviem menadžeriais ir shipping clerk ant Mt. Effort kalno ištiko didelė nelaimė. Ant kalno stovėjo užvažiavęs didelis trokas. Jack Barton vairavo savo automobilį ir nespėjo išsukti iš kelio. Automobilio šonas drožė į troką ir jie visi nusirito į 15 pėdų gylio griovį. Visi sunkiai sužeisti. Kiti atgavo sąmonę už trijų dienų. Jack Barton lengviau sužeistas. Automobilius labai sudaužytas. Troko vairuotojas, pamatęs, kad tie nusivertė į griovį, pradėjo bėgti. Jack Barton šiaip taip išlindęs iš automobiliaus ir įsėdęs į pravažiuojantį automobilių, dasivijo troką ir pribuvę steito trūperiai šoferį areštavo ir laikė be kaucijos kol sužeistųjų gyvybei pavojus praėjo.

Trečiadienį, spalių 7-tą, slavokų bažnyčioj, Luzernėj, apsivedė Juozas Janulevčius su p-le Mary Vucich. Pamerge buvo jaunojo sesuo Ona Janulevičiūtė, pabroliu — šv. Onos parapijos choristas Tamas Grigas.

Užpereitą savaitę iš Lietuvos sugrįžo Mrs. Al. Masonienė su duktere Nellie. Jos per du mėnesiu svečiavosi Lietuvoj ir labai smagiai praleido laiką. Visi sūnūs ir Jurgis nuoširdžiai sutiko sugrįžusias motiną ir seserį.

Švč. Trejybės parapijos Moterų Klubas rengia maskaradų šokius, ketvirtadienio vakare, spalių 15, parapijos svetainėj, kampas So. Meade ir South Sts., Wilkes-Barre. Bus gera muzika šokiams ir dovanos apsirengusiems. Vakaro pirmininkė Mrs. Marion Hicks, Mrs. J. Stulgaitienė — raštininkė, Mrs. A. Hazlinsky—iždininkė.

Susivienymo 50 metų jubiliejaus ir vajaus baigimo vakaras pas monsignorą J. V. Miliauską įvyks trečiadienio vakare, lapkričio 11-tą, t. y. Armistice Day. Tokio vakaro Duryea dar nėra buvę. Bus geri kalbėtojai. Muz. Alf. Bulevičius su savo choru sudarys gražią dainų programą, o Wyoming Klonio dzimdziai be pasigailėjimo verkiančiai visus juokins. O įžanga bus visiems dykai.

Scrantono—Hyde Park klebonas kun. J. Boll, varde LRKSA 155 kp., irgi smarkiai rengiasi minėti Susivienymo jubiliejų ir vajaus baigimą. Vakaras įvyks French Roof svetainėj, Washburn Ave. Jis rengiasi sukviesti ne tik visą Scrantono jaunimą, bet ir senius. Muz. J. Vaičiūnas su choru išpildys muzikalę programą, o Wyoming Klonio juokdariai nepasigailės gardžiai visus prijuokinti ir padainuoti linksmų ir juokingų dainelių. Įžanga bus visiems dykai.

Pereitą šeštadienį, spalių 10-tą, Švč. Trejybės bažnyčioj kun. J. K. Miliauskas surišo p-lę Julę Žaliaduoniūtę iš Georgetown su lenku. Didelės vestuvės buvo iškeltos jaunosios tėvų namuose.

Pereitą savaitę Wilkes-Barre užsibaigė sensacinga Michael Fugmann byla. Velykų penktadienį jis pasiuntė keliatą bombų, kurių trys ekspliodavo ir užmušė buvusį naujos unijos prezidentą Maloney, jo vaiką ir šv. Marijos kapinių užžiūrėtoją Gallagher; porą sužeidė. Kitos bombos buvo paimtos laiku ir nespėjo eksplioduoti. Fugmann nuteistas mirties bausme. Nuteistojo advokatai žadą apeliuoti į aukštesnįjį teismą. Apskaitliuojama, kad ši byla Luzerne County kainuosianti apie $100,000.00.

Švč. Trejybės parapijos 40 valandų atlaidai užsibaigė iškilmingai. Atlaidus lankė daug žmonių, ne tik vietinių, bet ir iš kitų kolonijų. Klebonas kun. J. K. Miliauskas labai patenkintas, kad tiek daug žmonių lankė atlaidus, atliko išpažintį ir priėmė Švenč. Sakramentą. Ypač daug žmonių atsilankė antradienio vakarą, kuomet atlaidai užsibaigė gražia iškilminga procesija. Muziko J. Stulgaičio gerai išlavintas choras gražiai giedojo mišparus. Sekmadienio vakare svečiai kun. P. Juras iš Lawrence, Mass., laikė mišparus ir labai gerėjosi gražiu choro giedojimu. Sakė net jis užvydįs wilkesbariečiams tokio gražaus choro. Ypač jam patiko vyrų balsai.

Muz. J. J. Šaučiūnas labai susidomėjęs Dono kazokų koncertu, kuris įvyks gruodžio 17, Irem Temple, Wilkes-Barre. Tai yra vienas gražiausiai dainuojančių vyrų chorų pasauly. Stebėtina ir tas, kad seni vyrai dainuoja moteriškais balsais. Daugelis žmonių rengiasi eiti juos išgirsti. Muz. J. J. Šaučiūnas jau turi apie šimtą tikietų pardavęs.

Sekantį sekmadienį, spalių 18, Mrs. Barbora Brusokienė savo namuose — Burbos svetainėj, Main St., Edwardsvillėj, rengia card party, kurios pelnas eis supirkimui Šv. Marijos parapijos rengiamo bazaro reikmenų. Bus duodama užkandžiai ir dovanos. Mrs. Brusokienė užkviečia visus parapijiečius ir pašalinius atsilankyti.

Vincas Daukšys, gyv. Meade St., Wilkes-Barre, pereitą šeštadienį ir sekmadienį važinėjo New Yorke ir Jersey City, N. J., kur viešėjo pas savo dėdę Lelešių.

JONAS KUČINSKAS
LIETUVIS KRIAUČIUS
Kas nori turėti dailiai pasiūtas drapanas; SIŪTĄ, TOPKOTĮ ar OVERKOTĄ—ateikite pas J. Kučinską, tai jis jums padarys kuo puikiausia ir už prieinamą kainą. Siūtas, topkotis ar overkotas nuo $23.00 ir aukščiau. Dailiai pasiūtos drapanos žmogų dabina
238 SLOCUM STREET KINGSTON, PA.

SILV. PILECKIS
VEŽA ANGLIUS, LEDĄ
Perkrausto Forničius
(moving)
45 Sheridan Street
Wilkes-Barre Tel. 3-7204

KONCERTAS IR TEATRAS
Rengia Šv. Petro ir Povilo Parapija
SEKMADIENĮ, SPALIŲ-OCTOBER 25, 1936
EAGLE'S CLUB HOUSE
North Wyoming Street Hazleton, Penna.
Programą išpildys Shenandoah, Minersville ir Hazleton Parapijiniai Chorai
Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 50 centų

GEORGE'S HOTELIS
Nakvojimui švarios, minkštos lovos. Žemos kainos. Greitas ir malonus patarnavimas. Prieš pat geležinkelio stotį.
Tėmykit numerį:
88 East Market Street
Wilkes-Barre, Pa.
Jurgis Valiūnas, Savininkas